

KRISLAI

Remkite Amalgameitus. Vitalis Sirvydo Pseudonimas. Agitacijos Reikalai. Laiškas, Kurį Gavo Bagočius.

Rašo J. SERENGA

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išsina Kasdien Apart Nedėdienių.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių, Vienykites! Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Retėžius, o Laimėsite Pasaulį!

No. 210

TELEPHONE STAGG 3878 Brooklyn, N. Y., Pėtnyčia, 4 d. Rugsėjo (September), 1925

Pavienio Numerio Kaina 4c.

Metai XV, Dienraščio VII

Draugai Mainieriai, Mes Norime iš Jūsų Žinių apie Streiko Bėgi

RAŠYKIT MUMS IŠ KOVOS LAUKO KORESPONDENCIJAS; PRANESKIT, KUR REIKALINGAS DIENRAŠTIS.

Kietosios Anglies Mainieriai!

Jūs esate išėję kovos laukan. Apie jus kovą turi žinoti ne tik kiekvienas anglikasis, ar jis yra streiko lauke ar ne, bet ir šiaip kiekvienas darbininkas, dirbąs kitoje industrijoje. Tik gerai susipažinę su visais savo reikalais, darbininkai gali sėkmingai kovoti prieš savo išnaudotojus.

Kasdien duokit dienraščiui kuo daugiausia žinių iš kovos lauko. Rašykit korespondencijas; prisiuskit iš vietinių laikraščių iškarpas (teisingas) apie lokalius įvykius — darbininkų ūpą, jų gyvenimą, jų susirėmimus su savo priešais.

"Laisvė" yra jūsų laikraštis. Jinai pasiryžusi paaukoti daugiausia vietos, kad tik pagelbėjus darbininkams laimėti streiką.

Kaip su Platinimu?

Reikalinga suorganizuoti grupės darbininkų platinimo dienraščio. Mes suprantam, kad išėjus į streiko lauką, ne visi darbininkai išgali pirkti laikraščius. I tai atsižūrint, "Laisvės" direktoriai nutarė duoti veltui dienraštį tiems darbininkams, kurie negali nusipirkti. Žinoma, tas bus daroma tik laike streiko. Lai suorganizuotos dienraščiui platinti grupės darbininkų praneša "Laisvės" administracijai, kiek ir kur reikalinga laikraščio egzempliorių, o jinai tuojaus jus reikalavimą išpildys.

Mes norim žinių, draugai mainieriai!

"Laisvė" yra jūsų laikraštis ir jinai visuomet tarnaus jums!

Redakcija ir Administracija.

Ko Gi Maurai Trokšta iš Francijos ir Ispanijos? Numato Greitą Kelionę Tarpe N. Y. ir Londono

PARYŽIUS. — Matino korespondentas kalbėjosi su maurų vado, Abd-el-Krimo, sekretorium ir pirmojo broliu. Pastarieji kategoriskai pasakė, kad visa, ko maurai trokšta yra: 1) pripažinimas pilnos nepriklausomybės ir 2) padarymas saugiais Rifijos rubežių. Kol to Francija negarantuos, tol maurai kovos iki paskutinio savo žmogaus.

550,000 Farmerių Turi Įsitausę Savo RADIUS

WASHINGTON. — Agrikultūros departamentas skelbia, kad Jungtinėse Valstijose šiemet jau randasi 550,000 farmerių, įsitaususių radio aparatams. Pereitais metais išviso buvo tik 365,000, o užpereiniais, 1923, — 145,000. Illinois valstijoje farmeriai turi daugiausia radio — 46,000. New Yorko valstijoje — 39,000.

Bostono lojarukui Bagočiui kas tai parašė laišką iš Kauno. Bėdos, bėdos, bėdos. Nėra vilties. Net jeigu pavyskų nuverstį krikščionis demokratams, tai ir tuomet negalima bus sutaisyti praktiškai. Klaipeida beveik prapuolus, o Vilnius teksiąs Sovietams. Ištikrųjų įdomus tasai laiškas.

LONDONAS. — Kalbėdamas apie oro lakstyttuvus, Oliver Simmons, žymus anglų mokslininkas, pasakė, kad laike kitos dešimties metų tarpe Londono ir New Yorko lektios orlaiviai, vežiojant pasażierius. Vienas laktstyttuvas, sako jis, galės gabenti 100 žmonių ant syk ir jis nuleks iš Londono į New Yorką į 36 valandas.

Reikalas, Kad Daiktai Būtų su Unijos Ženkla

NEW YORK. — Kiekviena didesnė darbo unija, religinė organizacija ir susiję visoki klubai bus ap-lankyti ir prašomi, kad jų nariai, pirkdami gyvenimui reikalingus daiktus, reikalauj, idant jie būtų gaminami unijistų darbininkų.

Amerikos Mokslininkai Pribuvo Leningradan

LENINGRADAS. — Dr. Frank A. Golder, Stanfordo Universiteto atstovas, buvęs Indiano valst. gubernatorių Goodrich ir pulkininkas W. N. Haskell pribuvo čionai, tikslu dalyvauti Rusijos Mokslo Akademijos 200 metų sukaktuvių jubiliejui.

"TAKOS MYLĖTOJŲ" KONFERENCIJA

PARYZIUS. — Čionai prasidėjo paficistų ("taikos mylėtojų") konferencija, kurioje dalyvauja 800 delegatų nuo 20 valstybių. Tarpe kitų, dalyvauja ir buvusis Francijos ministeris Herriotas.

MAURAI VIS TIEK GAUNA AMUNICIJOS

TANZYRAS. — Atvykę čionai maurai skelbia, kad nors Francija su Ispanija ir uždėjo blokadą ant Morokkos, vienok Abd-el-Krimas vis tiek gauna amunicijos ir ginklų. Kaip jis juos gauna — nežinia.

DIRIZABLIŠ SHENANDOAH SUDUŽO

Komandotojas Lansdowne ir Virš Dešimts Kitų Asmenų, Sakoma, Žuvo Nelaimė.

Jungt. Valstijų Laivyno milžiniškas oro laivas — dirizablis Shenandoah — perliūzo pusiarį ir susikriušino netoli miestelio Cambridge, Ohio valstijoje. Nelaimė įvyko pereinio ketvirtadienio rytą. Virš 10 asmenų, sakoma, jau yra žuvę, o apie 15 sužeista. Išviso orlaivį buvo 42 asmenys. Apie kitus nieko kol kas nesigirdi. Dirizablio komandotojas, Zachary Lansdowne, likosi užmuštas. Orlaivį suvalžė didelė viesula kai 9:10 val ryte.

Sis oro milžinas savo didu-

mu buvo veik lygus Woolwortho Namui — jis turėjo 680 pėdų ilgio. Plačiausioje vietoje skerslinija — 78 pėdos. Lėkti galėjo 75 mylias į valandą. Tai pirmutinis tokis didelis milžinas pabudavotas Jungtinėse Valstijose.

Shenandoah išlėkė iš savo stovyklos, Lakehurst, N. J., trečiadienį ketvirtą val. po pietų. Buvo manyta apieškoti vienuolika valstijų ir paskui vėl pargabenti orlaivį į Lakehurstą. Bet vėjas jį amžinai palaidojo Ohio valstijos laukuose.

Reikalauja Persekioiti Visus 'Raudonuosius'

WASHINGTON. — Valdžios, darbo unijų ir šiaip politikierių įstaigos gauna laiškus, kuriuose atspausdinta prakalba Ralph Fasley, kuris ją pasakė liepės 18 d. surengtam National Civic Federacijos mitingui, New Yorke. Savoį prakalboj ponas Fasley rekomenduoja valdžiai pradėti as-trius žygius prieš komunistinį judėjimą, kuris šioje šalyje auga su kiekviena diena. Jis rekomenduoja bausti kiekviena asmenį, skelbiantį, kad "mūsų" valdžia reikalinga pakeisti sūoka. National Civic Federacija yra suorganizuota kapitalistų, bet prie josios priklausę Gompersas ir dabar. matoma, priklauso ir kiti biurokratai.

Prieš Tennessee Įstatymą

NEW YORK. — Amerikos Civilinių Laisvių Unija skelbia, kad jinai nutarusi kovoti prieš Tennessee valstijos anti-evoliucinį įstatymą tol, kol jis bus panaikintas.

GAL BUS STREIKAS

LYNN, Mass. — Gal būt išeis į streiką karpalių dirbėjai, kurie reikalauja unijistinių algų, bet kompanijos nelabai nori su tuo reikalavimu skaitytis.

STREIKAS KEPYKLOJE

NEW YORK. — Fleischman Model Kepyklos darbininkai apskelbė streiką, kuris eina pilnai vykusiai. Darbininkai reikalauja pripažinti uniją.

Komunistas Agitatorius —Neturi Jo Kur Padėti

PARYZIUS. — Ant vieno didelio laivo randasi tulas komunistas agitatorius, kuris pereinio sausio mėnesį norėjo jėiti į Jungtines Valstijas, bet valdžia pabijoję ir neprimė. Iš ten jis buvo grąžintas Francijos, bet čia jis taigpi neprimtas. Iš čia — vėl į New Yorką, o iš ten — atgal į Franciją. Jau de-vintas mėnuo kaip jis gyvena laive. Siuo syk jis vėl iš-gabentas į Ameriką.

LEIT. THOMPSONAS TAPO NUTEISTAS PAKORIMUI

MANILA, Filipinų Salos. — Leitenantas J. S. Thompsonas, kuris pereinio belandžio mėn. nušovė Burleigh'inte, nuteistas pakorimui. Jis tą merginą nužudė savo automobiliu.

PAGERBĖ ŽUVUSI

MASKVA. — Sov. valdžia pagerbia savo žuvusius darbuotojus. Pav., Sklianskis, komercijos atstovas Amerikosje, kuris neseniai ten nu-skendo, yra nutarta pagerbti užvadinant jo vardu Leningrado pirmą pėstininkų (Raudonosios Armijos) pulką.

Priešingi Pardavinėjimui Narkotiškų Daiktų

Ottawa, Kanada. — Kanados Amatų ir Darbo Kongresas, kurio sesijos tęsiasi čionai, nutarė reikalauti valdžios uždėti drausmę ant pardavinėjimo narkotiškų daiktų (išskiriant medikališkiems reikalams).

MAINIERIŲ STREIKAS TĖSIASI; LEWIS SMERKIA HAMMONDĄ, KURIS SIŪLO NACIONALIZACIJĄ MAINŲ

Darbininkai Laikosi Ramiai, bet Pasiryžusiai; Minkštosios Anglies Savininkai Nori Užkariauti Sau Rmkas

PHILADELPHIA. — Trečia diena mainierių streiko praėjo ramiai. Visur darbininkai laikosi pasiryžusiai, o kompanijos pradėti laužyti streiką nedrįsta. Tik keletas dalykų verta pažymėti sąryšį su streiku.

1. Unijos prezidentas Lewis išleido pareiškimą, smerkiantį John Hays Hammond, buvusį pirmininką Jungtinių Valstijų Anglies Komisijos, už tai, kad pastarasis patarė prezidentui Coolidge apskelbti komisijos rekomendaciją del paimimo mainų industrijos į valdžios kontrolę.

2. Minkštosios anglies kasyklų savininkai iš Cent-

ralinės Pa. mano pagriebti dalį rinkų iš kietosios anglies savininkų, pristatant kas mėnuo po 5,000,000 tonų anglies ir tas valstijas, kur pirmiau imdavo kietąją anglij.

3. Laike kelių dienų apie 10,000 geležinkeliečių bus atleista nuo darbo. Iki šiol jie vežiodavo anglij.

4. Wilkes-Barre anglia-kasij unijos distrikto prezidentas Cappellini pareikalavo iš kompanij, kad pastarosios ištrauktų iš darbo visus formanus, dirbančius mainų prižiūrėtojų darbus. Jei to jos nepadarys, jis iš-sauks į streiką visus mainų pridabotojus.

SHAW'AS APIE MEDICINOS DAKTARUS

LONDONAS. — Dramaturgas Shaw parašė laišką Londono Times'ui sąryš su Airijos medicinos daktarų atsakymu nuo Britanijos Medikalioskos Tarybos.

Rašytojas laiško skelbia, kad Britanijos daktarų taryba yra panaši į mainierių uniją. Jinai daboja tik sa-

vo interesus, visai neatsižvelgdama į sveikatą šalies gyventojų. Ir tie daktarai paniekina kad ir geriausia žinova medicinos, sako Shaw, jei tik jis nepriklauso prie jų tarybos. Jie tokius asmenis krikština visokiomis vardais, o patys nėra pakankamai mitrus, kad užsirišus čeverkykų raiščius.

Indijoje Streikuoja 100,000 Audimo Darbininkų

Iš Indijos atėję pranešimai skelbia, kad Bombay mieste sustreikavo 100,000 audėjų ir verpėjų, kuriems kompanijos norėjo numušti po 11 ir pusę nuosimėio algas. Tai yra didžiausias streikas, kokis buvo pasireiškes nuo 1922 metų.

Streikas išsuktas Bombay Tekstilinių Darbininkų Unijos, kuri yra nariu Visos Indijos Amatų Unijos Kongreso.

Sing Sing Kalėjimas Pakelė Kaliniams 'Algas'

450 Sing Sing kalėjimo pibliečiams, dirbantiems tos įstaigos industrijose, tapo pakeltos algos. Iki šiol jie gaudavo po pusantro cento į dieną, gi nuo dabar gaus nuo trijų iki septynių centų į dieną. Tai yra pirmas pakėlimas algų per 40 metų.

CHINIEČIŲ BOIKOTAS KENKIA BRITŲ PIRKLYBAI

NEW YORK. — Iš pačių britų fabrikantų ir pirklių patirta, kad chiniečių apskelbtas boikotas Anglijos prekėms daug pakenkė Britanijos kapitalistų kišeniui.

Kūdikų Vežimukai 'Eina iš Mados'

TOLEDO, O. — Nepaisant to fakto, kad Jungtinėse Valstijose kas 30 sekundžių gema vienas kūdikis, jų kūdikų, vežimelių pareikalavimas vis mažėja. Tas yra del to, kad daugelis motinų gabenasi vaikus automobiliuose, o daugelis jų neperka tu vežimelių tik todėl, kad su jais keblu pereinoti per gatves, kurios yra užsikimšę automobiliais. Taip pasakė J. Weir Coover, Gendron Wheel Co. galva. Ši kompanija yra viena iš seniausių dirbančių vaikams vežimelius (carriages).

Neleido Kalbėt Sigmanui

NEW YORK. — Pereinio trečiadienio pavakarį garmentiečių unijos dirbtuvių pirmininkai — skaičiuje 1,500 — turėjo mitingą Cooper Union svetainėje. Dar pranešimą unijos prezidentas Sigmanas, kuris stengėsi įkalbėti susirinkusius apie taiką. Jis visai niekieno suspenduotų lokaly narius, bet kuomet pastarieji pareikalavo pasiaiskinti, Sigmano pirmininkaujās bernas ne-leido. Tuomet susirinkusieji neleido kalbėti pačiam Sigmanui.

THE LITHUANIAN DAILY "LAISVĖ"
 Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
 Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
 Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries—\$8.00.
 Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
 Kaina Sovietyose Valstijoje ir Kanadoje: metams—\$6.00; pusei metų—\$3.00; trims mėnesiams—\$1.50. Kitose šalyse: metams—\$8.00; pusei metų—\$4.00. Brooklynne per paštą siunčiant: metams—\$8.00; pusei metų—\$4.00.

APŽVALGA

SOCIALDEMOKRATAI NIEKO NEGALĖSIA LIETUVOJ PATAISYTI

"Keleivis" num. 35 išspausdino vieno socialdemokrato laišką iš Lietuvos, rašytą Bagočiui. Laiško autorius pasisako buvęs senas amerikietis; visas raštas skamba notomis J. B. Smelstoriaus. Jame skaitome šitokių dalykų:

Pramonės nėra ir buvusioji baigia nykti; kuone du trečdaliai mūsų išleistų litų jau išplaukė ir vis daugiau plaukia ir užsieniu iš svetimas prekes. Reikalingi Lietuvai daiktai perkami užsienioose, o Lietuvos darbininkai neturi darbo... Apyvartoje didelis pinigų trūkumas, bet pragyvenimo brangumas nemažėja, nes valstietis sako geriau savo produktus kiaušims sušersias, negu miestelėnams parduosias.

Aišku, jog valstiečiai nepasitiki litais, kaip pinigais. Kai del litų plaukimo ir užsienio, tai tikrėnybėje ten plaukia ne litai (su kuriais užsieniai beveik nesiskaito), bet amerikiečių susiųti doleriai ir paskutiniai aukso likučiai.

Viskas Pakrikdyta ir Nėra Kam Atitaisyti

Buržuaziniai - klerikalinė tvarka Lietuvoj viską pakrikdė. Tačiau, jeigu valdžios vairą į savo rankas paimtų socialdemokratai su liaudininkais, ar jie tą sureiktų atitaisyti? Pats laiško rašytojas (socialdemokratas) neturi vilties, ką padaro ir šitas jo išvadžiojimas:

Bet leiskime, kad ir sukurtyt ganėtina jėga kademy (krikščionių demokratų) valdžios nuvertimui. Leiskime, kad valdymo vairs tektų kairiems (suprask, socialdemokratams bei liaudininkams), tai, nežinau, reiktų būti arba neįsmanėliu, arba tuo drausliu, kuris ryžasi prakuriusį laivą į krantą išvežti vairo pasistvėres.

Kam tat socialdemokratai ir liaudininkai veržiasi į valdžią, jeigu jie patys nesitiki nieko pataisyti? Kam jie dar neva protestuoja prieš klerikalų smurtą ir pragaistą jų šeiminkavimą?—Jie nori šiltų valdžios vietų; jiem rūpi pasišenauti, kol dar šienaujasi. Tai ir viskas.

Pranašauja, Kad Vilnius Priklausys Baltgdžių Sovietų Respublikai

Taip Amerikos "socialistai", taip Lietuvos socialdemokratai išvien su klerikalais ir tautininkais veidmaini.

Bet, galų gale, ir Braunas ir Danas kalba apie reakciją Sovietuose, apie tai, kad Rusija nori karo, gi Marselio suvažiavime prie tos kompanijos prisidėjo ir Hilferdingas. Visi jie gerbia poną Kautskį. Dešinesnis už Daną, dešinesnis už Brauną, dešinesnis net už litaralą Miliukovą, Kautskis vis tik liekias idejinu vadu išgverusio Antro Internacionalo.

Kapitalistinis pasaulis rengia naują kruviną katastrofą. Sovietų žemė yra ašaka kapitalizmo gerkleje. Ir sykiu su kapitalizmu eina, rodydami jam kelią, kairiniai socialistai ir kerenskinė jų veislė. Neveltui neseniai Hindenburgas pasiuntė pasveikinimo telegramą šeidemanui iš priekšties jo šešių dešimtų metų sukaktuvių, linkėdamas sveikatos ir "darbuoties tėvynės ir partijos labui."

Taip ir pasakytą: darbuokies, šeidemanai, socialistų partijos labui! Gaila, kad Mikė negyvas. Jisai galėtų pašauti panašią telegramą Kautskiui.

ningai birbina apie Vilniaus atvadavimą, rinkdami savo delmonan iš neišmanėlių pinigų ir jieskodami savo kompanijai šalininkų.

Idomu, ką apie tai saktas socialdemokratas savo laiške Bagočiui: Vilniaus reikalai niekad taip blogai nestovėjo, kaip šiandien... Vilniui atgauti reikalingas stebūklas, o stebūklai mūsų laikais jau nesidar... baltgdžiai, susikūrė savo "Bielaruskają Sovietų Respubliką" (Baltgdžių Sovietų Respubliką), ruošiasi su Rusijos pagalba atsiimti iš Lenkijos visas žemes, jų tarpė ir Vilnių.

Patį "Keleivio" redakcija, padalindama laišką į skyrius ir dėdamą jiem antgalvėlius, čia savo antgalvėlyje padarė išvadą, kad "Vilnius veikiausia teks Baltgdžių Sovietų Respublikai."

Nejučiomis, vadinasi, ir keleviečiai "socialistai" išsireiškė, jog bergždžias tas "Vilniaus vadavimo" darbas, kuriuo jie užsiima.

Klaipėdiečiai Prieš Lietuvos Šeiminkavimą

Klaipėdoj labai blogi dalykai: Net buvę jau tautiniai susipratusieji Klaipėdos lietuviai, kai antai Valdininkų Sąjungos buvusis pirmininkas Ambrozius, viešai skelbia: "Vokiečių švarko nemesisu..." Klaipėdos gatvė šiandien bangu ja lietuvių kalba ir prabilti, nes į lietuvių ten žiūrima šiandien su didžiausia neapykanta.

Paragavusi Kauno vyriausybės patriotinių malonių, Klaipėda "visa širdžia ir siela linksta Vokietijai", kaip rašo autorius. "Gi be Vilniaus ir Klaipėdos Lietuva egzistuoti ilgai negali."

Socialdemokratai Nori Parduoti Lietuvą Vokietijai.

Betgi "Vokietijon linksta" ne tik Klaipėda, o ir Lietuvos socialdemokratai, ką galima suprasti iš šių socialdemokrato laiško rašytojo žodžių:

Man rodos, geriausia iš šitokios padėties išėitis būtų—prisidėti plačiomis autonomiškoms teisėmis prie Vokietijos. Bet tai tik viltis... Patys nesidėsime, kol mus, visiškai nusibankrutavusius, kas nors mūsų nesiklausdamas nepašims.

Jie norėtų, kad Vokietija priimtų Lietuvą po savo sparnu, tie socialdemokratai, kurie nuo visų stogų šaukė, būk jie esą Lietuvos "nepriklausomybės gynėjai." Jiem vely kaizerinių generolų valdomą Vokietiją, negu darbininkų ir valstie-

čių Sovietų Respublika, negu Lietuva kaip Sovietų Sąjungos autonominis narys.

Klerikalai, "jezuitai, marionai, dominikonai, bernardinai, kapucinai ir kiti juodieji Zecchinio pulkai laukia (susivienijimo su Lenkija), "nes be susivienijimo su Lenkijos klerikalija jų ateitis neužtikrinta." Iš antros pusės, socialdemokratai trokšta susivienijimo su Vokietija, nes kitaip jie nesitiki atsilaukti prieš revoliucinius Lietuvos darbininkus ir valstiečius,—jie dreba prieš būsimą bolševistinės revoliucijos gaisrą Lietuvoje.

TUŠČIOS BAČKOS DŽUGIMAS

Amerikos lietuvių tautininkų kalbėtojai ir skystablauzdžiai redaktoriukai be paliovos tarška ir barška apie savo partiją Sandarą. Tą politinę varliukę jie bandė išpūsti į jautį. Bet p. J. Sekys, senas sandarietis, pats ima ir praduria viluokei skūrą ("Keleivyj"); iššvilpia iš jos Liutkauskų, Širvydų ir Tuliukų pripūstas ožas, ir pasirodo dar mizeresnis, sukritęs sutvėrimėlis. Rašo p-s Sekys:

Ar stipri Sandaros Partija? Atsakymas yra lengvas: organas ("Sandara") nei kartą oficialiai nepranešė, kiek kurioje kuopoje narių (pilnų, veikiančių, užsimekejusių savo dukles). Jei nepraneša, tai reiškia, kad jų yra mažas skaitlis.

Bet gal sandariečiai turi intakos miniose, kaip paprastai giriasi "Vienybė" ir literatnė-dziovininkė "Sandara"? Nieko panašaus. Didėliam tautininkų centre Brooklyne į jų prakalbas susirenka tarp trijų ir keturių desėtkų žmonių. Tiek publikos tebuvo ir plačiai išbubnytuose Tuliuko-Liutkauskų Širvydo "spyčiuose" ir Lietuvos liaudininkų sąjungos atstovo Makuosko prakalbose. Iš Makuosko misijų išėjo tik pikšt, apie ką sprendžia ir pats p. Sekys sulig menkutės sumos pinigų, surinktų per tas misijas.

Sandariečių Organas.

Ne kokį lūdiujimą p. Sekys duoda ir sandariečių oficialiam organui "Sandarai". Pažymėjęs, kad "Sandaros" redaktorėlis tik koliotis temoka, p-s Sekys tesia:

Sandaros organas veik kas savaitė pripildytas šmeižimu savo politikos priešų, o apie Tėvynės Mylėtojų Draugiją, apie Kultūros Fondą nei žodėlio... Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara stovi visais žvilgsniais labai silpnai, ir tas jų pagyras kiekviename "Sandaros" numeryje tik užduoda skaudulį tiems senesniems Sandaros nariams... dabar naujieji nariai, puikybės ir tinginystės apimti, tik užsiima tuščiais ginčais, jausmų ezinimais. Visos kultūrinės mūsų įstaigos apleistos.

Kultūrinis Tautininkų Įstaigos.

Svarbiausios iš tautininkų kultūrinii įstaigų—tai Politinis Fondas ir Tėvynės Mylėtojų Draugija, organizacijėles, laikomos tų pačių sandariečių. "Politiškas Fondas", kaip sako p. Sekys, "yra iki šiol menkutėlis", taip kad gėdijasi net su atskaitomis viešai pasirodyti. Tėvynės Mylėtojų Draugi-

ja stovi ant duobės kranto. Nes, kaip šių metų rugpjūčio 19 d. p. Sekiui rašė tos draugijos sekretorius:

"...jei nariai tiek gyvumo rodyt, kiek dabar, tai išleisdu Wells'o Istorija ir apmokėjus atskaitas, galėsimė Draugiją likviduoti (t. y. palaidoti), nes ji jokiu būdu negali išgyventi, jei neturės 2,000 narių mokančių po \$1.50 ant metų, arba 1,000 narių mokančių po \$3.00 metams...

Reiškia, Tėvynės Mylėtojų Draugija neturi nė vieno tūkstantėlio narių. Kiek jina mažiau to skaičiaus turi, irgi telieka tik dasiprotėti, kadangi jokių narių apyskaitų nesimato. Per kelis metus TMD. lygiai nieko nestengė duot savo nariams.

Ženijimas Lavono su Lavonu.

P-s Sekys darė bandymų suženyti kojas kratančią T. M. D. su negyvelė liutkinė "socialistų" LLDL.—padaryti stebuklą: iš dviejų negyvų vieną gyvą. Bet ir čia pasirodė beviltingas darbas.

Kuomet visito to akivaizdoj sandariečiai žiopčioja apie "smukimą" bolševikų, A.L.D. (gyvos, veiklios draugijos su apie 7,000 narių), tai mes galime tik tai nusijuokti.

Keleto tautinio biznio agentėlių barabanijimas apie savo Sandarą—tai tuščios bačkos garsus džugimas. Visa jų politinė išminitis, visas jų idealizmas—tai tik tautininkų kromėlių garbinimas ir darbininkų judėjimo teršimas ir atakavimas. Su tokia gi programa jie negali prieit ir nepricis prie Amerikos lietuvių darbininkų minii.

Alfa.

IVAIRŪS DALYKAI

Žmogaus gyvenimas labai trumpas. Išauginti žmogų ima daug laiko ir, rodosi, jis turėtų gyventi ilgus metus, jo amžis privalėtų skaitytis ne dešėtkais metų, kaip dabar yra, bet šimtais. Vienok jis neišgyvena nei tiek, kiek tuli gyvūnai. Apie medžius jau nėra nei kalbos. Karštuose kraštuose tuli medžiai išgyvena nuo 5 iki 6 tūkstančių metų.

Vadinamos bangžuvės (kitai) išgyvena nuo 300 iki 400 metų; sloniai nuo 100 iki 200 metų; nosragiai ir begemotai gyvena nuo 70 iki 80 metų; arkliai, kurie sunkiausiai dirba, nuo 30 iki 40 metų; jautėiai 20 metų; ožkos ir avys 15 metų; katės nuo 7 iki 8 metų; kralikai 5 metų.

Yra paukščių, kurie gyvena nepalyginamai ilgiau, negu žmogus. Areliai ir sakalai gyvena apie 200 metų; varnai ir gulbės apie 100 metų. Ilgai gyvena kai kurios žuvis. Lydekos gyvena net iki 300 metų; karpiai iki 150 metų; kitos žuvis išgyvena po 100 metų; želvės gyvena iki 200 metų; krokodiliai iki 100 metų ir daugiau.

Dirbant, kur labai augšta temperatūra, žmonės labai prakaituoja ir greitai pailsta. Londone buvo tyrinėjama, ar negalima surasti būdų, kad darbininkai, dirbdami prie augštos temperatūros, ne taip greitai pailstų. Ir štai, kada darbininkams pradėjo duoti gerti šūry vandenį, jie tuojuos atgav savo jėgas, pasidarė istvermingesni, negu pirmiau buvo, kuomet gerdavo prėšką vandenį.

Gdytojas Holden aiškina, kad dirbant prie augštos temperatūros, žmonės labai prakaituoja. Sykiu su prakaitu išeiina labai daug chlorinės druskos. Žmogaus kūnas, pasilikęs su mažu kiekiu chlorinės druskos, pradeda silpnėti. Bet kada jis išgeria šūrus vandens, tai jo kūnas greitai įgauna chlorinės druskos nedatekliaus užpildymui ir tuomet jis vėl pasijunta stipriu, tinkamu dirbti. Sėnėniskis.

JUOKAI NE JUOKAI

Ar Jūs Suprantate?

Kalnan: "Dabar, įvaivus Lietuvos, reikia apiverkti iš džiaugsmo. Kaune kur tik eini, visur vėliavos su žirgvaikiu. Visur demokratija, visur laisvė. O operos! niekur kitur pasauli nėra tokių, kaip Kaune. Dabar ir Lietuvos kaimiečiai nebe tokie, kokie buvo pirmiau; dabar kaimiečiai kultūringi ir turtingi. Aliečiai dabar Lietuvoj gyvenk norėk.

Pakalnėn: "Šiomet Lietuvos blogi laikai, kad žiemos nebuvo. Lietuva žemės ūkiu šalis, o kaimiečiai nekultūringi, nemoka gyventi. Je ant vienos kojos dėvi vėliavos kitos batą. Atsikėles rytuojuos valgo barščius, pietuojuos barščius, vakare ir vė barščius arba bulviene. Kiaušinius parduoda, o patys valgo silkes.

"Miestuose irgi ne gerai. Kur tik nepasisuksi, visur netvarka. Valdžiose įstingose visur vietoj vėliavos žirgvaikiu kabō mano raudkos didumo kryžius. Aliečiai visur viešpatauja klerikalų demokratų diktatūra, klerikalai nėra vietos."

Tai ar dabar jūs suprantate, kas čia norėta pasakyti? Aš jokiu būdu nesuprantu. O ar jūs žinote, kas taip kalbėjo? Nežinote? Gerai, aš jums apznaininsiu: Tuliukų prakalbą pasakė 24 metų Pittsburghe Chicago mermių "pikėrių" agentas P. Balčikonis.

"Marksizmui" Pavojus.

Ar jūs žinote, iš kur gresia marksizmui pavojus? Nežinote? Gerai, tai klausykite. "Zeceris gauna užga, o redaktorius negauna. Tai nelygybė! Tai yra skriaudimas manęs ir visų marksizmo lietuvių judėjimė."

Taip rašo laikraščių groborius J. Baltrušaitis savo "Aido" num. 31-me. Tai taigi. "Aidiečiai", duokite Baltrušaičiui dolerių, arba jis parduos jūsų "marksizmą" kitam kam, kas duos pinigų. "Some marksizmas" Aš gi nuo savęs patarėsiu tam "marksistui" palikti "Aidą" pirma, negu gaus vilko bilieta. Nes jeigu gausi vilko bilieta pirmiau, negu "Aidas" numirs, tai tuomet praras laikraščių groboriaus titulą.

Išdykęs Vaikas.

LIETUS PODO JAVUS

Padainupis, Garliavos valstijoje, Siemet mūsų kaime žmonių suėmė iš laukų neblogų derlių, esant sausam orui buvo suimti rugiai, bet sukiečiais ir vikiais nenuseiškė—nupjovus smarkiai dvi dienas lijo, dabar taip pat dažnai lyja, suimti kviečiai ir vikius nėra galimybės, kviečiai laukuose bėmėmėmė, mai kur net pradeda dygti.

Skaitykite Dienraštį ir Kitiems Užrašykite.

TAUTININKAMS TEISYBĖ KARTI

Korespondentų Biuro Atsakymas Ponui J. Sekiui

LAWRENCE, MASS.

"Laisvės" num. 200 p. J. Sekys be L. K. Biura, būk jis neteisri, ai apraše tautiška-socialistų dvykų "milžiniška" bloka prieš Lietuvos krikščionių demokratus.

Pirmiausia, jis iškelia į padangės Sandaros kuopa. Mes neturime pamato kalbėti apie tuos jo "tuzinus", nes visuomenė gerai žino, kokią "milžinišką" spēką sudaro tos dvi organizacijos, kurios nešioja vardą "negyvas kūnas".

Toliau jis kalba, kad L. K. Biuras meta bėdą liudininkams ir socialdemokratams, kad jie išaugino kademams ragus. Ir pasako, kad "kademams išaugino ragus ta Lietuvos žmonių dalis, kuri neatitraukia nuo bažnyčios, dievo" ir t. t. Čia jau ponas Seky bandai žvejoti drumstam vandenyje. Jūs suverčiat visą kalbę ant Lietuvos liaudies, kad ji, klausyda kūnų, balsavo už klerikalus ir išaugino jiems ragus. O kodėl gi užsilepiate savo tuos "didvyrius", kurie atliko išpažintį iš viso gyvenimo ir apsikabinę su kunigais buciaivos, nurodinėjo kunigėliams, kaip geriausiai apsisaugoti nuo raudonojo pavojiaus. Pasakyk, p. Seky, aiškiai Amerikos lietuviški visuomenė, ar tokie jūs gerbiamieji tautos didvyriai, kaip Šliupai, Ivaškevičiai, Griniai ir tuziniai kitų neaugino ragų Lietuvos kademams? Ar jie stojo už Lietuvos dirbančiąją liaudį? Ar jie stojo už laisvę spaudos, susirinkimų ir apsiprendimą? Ar jie ištarė nors vieną žodelį už darbo žmonių kandidatus, kuomet tie buvo braukiami iš sąrašo, kemsami į kalėjimus ir ten pūdomi be teismo? Ar jie ištarė nors žodelį už profesines sąjungas, kuomet buvo draskomos, ardomi susirinkimai, areštuojami komitetai ir nariai? Ar jie priešinosi, kuomet buvo uždarinėjami darbo žmonių laikraščiai vienas po kito? Ir ar jie šiandien ištarė nors žodelį už Lietuvos liaudies dalį, kuri pūsta kalėjimuose ir laukia žiaurios katalikiškojo teismo? Ne. Jie netarė, netaria ir netars. Jiems nerūpi darbo žmonių reikalai ir Lietuvos dirbančioji liaudis. Jiems rūpi Lietuvos buržuazijos reikalai ir šiltes vietelės. Tai nuopelnai jūsų gerbiųjų tautos didvyrių, kurie augino Lietuvos kademams ragus.

Dabar pasakyk, p. Seky, ar Amerikos sandariečiai neprisiėmė prie to paties darbo, prie išauginti Lietuvos juodojo klerikalizmo? Kas daugiausiai deklamavo apie Lietuvos laisvę ir jos saldybes, jeigu ne jūsų plauko žmonės? Ar tokie Jankauskai nesukė viešai nuo estrados L. Ū. Klubo svetainėje, kad visus tuos, kurie priešinosi dabartinei Lietuvos valdžiai, reikia išskirti ant sausos sakos? Ar dr. Mikolaitis ne tą patį kartojė? Ar tokie Strazdai nevertė žmones į kedes ir ar neatraukio jiems kaklaraiščių? Ir ar žukauskas neįsuko svetainėje savo "saizo" žmogaus, kurį galėtų išmesti laukan ir paduoti policijai? Ar tuomet jūs netroskote, kad kiekvienas būtų surakintas ir įkalintas, kuris tik išdriso pasakyti nors žodį prieš Lietuvos valdžios purvinus ir krvinus darbelius, kuris tikai driso patarti visuomenei, kad neaugintų ragų tam smarkiui, nes išaugęs smaugs darbo liaudį, kuris tikai pasakė, kad amerikiečių kiekvienas doleris reikšia naują kardą Lietuvos liaudies širdį? Jūs tuomet gerbėte Lietuvos valdžią, nes daugelis jūsų sėbrų tupėjo šiltes vietelėse ir sykiu su krikščionių demokratais engėte darbo žmones. Jūs manėte, kad patys užsiuoginsite ragus ir badysite net darbininkus, bet ir tuos pačius kademus. Bet kuomet pirmiau išaugino teivtinus ragus kademams ir tie jūs sėbrus išmetė iš šiltes vietelių ir bučiuodami įkando į nosį, tai dabar jau visą kalbę verčiate ant tos Lietuvos žmonių dalies, kuri nepasitraukia nuo bažnyčios ir dievo... Tai jau pasistatėte patys save žemiau mažo kūdikio vietos.

Toliau verkslėna pats apie save, kad 1921 m. padaręs klaidą tik todėl, kad Sandaros kuopa nebuvo pakviesta prisidėti prie to protesto, bet jis tą klaidą pataisys. Čia vėl "nusiplauna" rankas. Tai ne klaida buvo, bet *kerštas* prieš progresyviškąją visuomenę, kad kelia savo balsą prieš jūsų sėbrus, kurie, sėdėdami šiltes vietelėse, rengia sau puikią ateitį, pamindami po kojų pavergtąją liaudį. Jūs teisinatės tuom, kad nebuvo pakviesta nei Sandaros, nei SLA kuopos. Kur jau logika? Komiteto nariai buvo nuėję pas patį p. Sekį kelias sykius ir klausinėjo, kada jvyks kuopos susirinkimas. Bet kodėl kuopos susirinkimas neįvyko, tai tik jūs tą žinote. O dabar, kuomet rengėte tą "milžiniškojo" bloko protestą, ar kvietėte kitas Lawrence draugijas ir ar Klausėte nors vienos darbininkų draugijų, kada bus susirinkimas? Visai ne. Jūs kai kurioms vietos draugijoms siuntinėjote laiškus, ubagaudami pinigų, bet ar kvietėte nors vieną draugiją prisidėti su morale parama, kad būtų sekmingesnis tas protestas? Visai ne. Nes kuomet L. Ū. Klubas svarstė, kad išrinkti porą atstovų į tą jūsų "bendrą komitetą", ar jūs nepareišėte, kad tiems delegatams nebus ten ką veikti? Jūs bijojote tų delegatų, kaip davatka vyriškų kelnų, nes žinojote, kad atstovai, suėję iš draugijų, pagamins rezoliuciją, kuri bus nekošer nei Lietuvos kademams, nei tiems patiems liudininkams su socialdemokratais, nes ten gali būti pasakyta teisybės žodis, kuris bus kartus visiems jūsų draugams. Jūs žinojote, kad tokioms maldiškos neva rezoliucijoms, kuriose tik verkslėna, maldaujama ir garbinama keletas upatų, netekusių šiltų vietelių, bus ne vieta tokiuose masiniuose susirinkimuose. Todėl jūs ir tų neva rezoliucijų nedavėte balsuoti ir tik paklausėt, kas už, o prieš, nes žinojote, kad visuomenė maldavimams ir verkslėnams jau nebetiki. Todėl jūs bendrai veiktai ir bijojote.

Toliau pažymi, kad jis prisipažinęs prie klaidų ir buvę pažymėta spaudoj ir priduria: "Siuo pasiėjimu jau mes nesėsiu žaidžiu neuzlopysime. Reikia dabar dirbti įvairiais būdais, kad sušelpus Lietuvos progresyviškąją liaudį." Žodžiai labai gražūs. Bet žodis žodžiu ir pasilieka. Ar tuomet tamsta Seky, "prisipažindamas" prie klaidos ir paaiškindamas spaudoje, pasakė nors vieną teisybės žodelį? Visai ne. Net nedrįsti pasakyti nei tos spaudos, nei numero laikraščio, kuriame buvo tas prisipažinimas, nes bijai, kad visuomenė nepamatytų tą jūsų "prisipažinimą", o tuomet pasirodytų jūsų dvilypis veidas. "Sėsiu žaidžiu, neuzlopysime." Žinoma, tas žaidzas, kurios padarytos ant visuomenės kūno, sunkio užlopyti. Bet visgi tos žaidzos būna kur kas lengvesnės, jeigu jos yra gydymos ir stengiamasi daugiau jų nebedaryti. Bet kuomet į tas žaidzas pilama vis naujų nuodų, daroma vis naujesnės ir naujesnės ir sakoma, kad tos žaidzos neskaudžios, tai stačiai pasityčiojama. Ar jūs, dabar suėję į tą "milžinišką" bloką, bandote gydyti tas visuomenės žaidzas, kurias padarėte sykiu sėbraudami su kademais ir ar jūs stengiatės jų daugiau nedaryti? Visai ne. Jūs gydotė "žaidzas" tik tai savo sėbrų, kurie neteko Lietuvos seime vietelių. O darbo žmonių žaidzos jums nerūpėjo ir nerūpi. Nes kas gi liaudis prieš tokius ponelius, kaip Grinius, Bielinis, Lapinskas ir kiti? Jeigu jums rūpėtų gydyti visuomenės žaidzas, o ne veidmainiauti, tai jūs šiandien nešoktumėte piestu prieš kiekvieną darbininką pasijudindami, kaip dabar kad darote. Jūsų organai neatsisakytų talpinti rezoliucijas, protestuojančias prieš dabartinę Lietuvos valdžią ir jos krvinus darbelius, jeigu jums rūpėtų Lietuvos darbo žmonių reikalai. Jūsų štabas, su saujele narių, nekeiktų tų, kurie

stovi ant sargybos darbo žmonių reikalų. Bet dabar aiškiai matosi, kur jūs stovite ir kokią giesmę giedate.

"Remti Lietuvos progresyviškąją liaudį." Bet pasakyk, kokią jūs progresyviškąją liaudį matote? Ar progresyviškąją yra tik tie Griniai, Bieliniai, Kairiai, Šliupai ir jiems panašūs, kurie žvejoją šiltų vietelių? Ar tik jiems reikalinga pašelpa, kad vėl įtūpyti į klerikaliską šiltą gūstelę ir kad ten daugiau išperėtų klerikalukų? Bet ta liaudis, kuri sukimšta į kalėjimus už darbo žmonių reikalus, jums nėra progresyviška, nes jūs visus štabas rankas trina iš džiaugsmo, kuomet tie kankinami ir teroroizuojami laukia teismo.

Jūs neva kalbate apie Lietuvos Draugų Atstovybę, kad jūs nesipriešinsite. Bet, p. Seky, žodžių neužtenka. Reikia darbo. O jūsų darbai visiems aiškiai matomi. Pasakyk drąsiai, kur jūs nesipriešinate ir rėmėte tą praklinų darbą? Ar tapę buvo rėmimas, kad beveik kiekvienas iš jūsų darėte visokią klūtį, kad užtenkus tam darbu? Net patys pasakėte, kad Lawrence nesit matęs, kad vienas komunistai veiktų ka nors. Reikia, jūs ne tik kad neremiate, bet nei nematote. Kiek tokių parengimų Lawrence buvo, tai nei p. Sekys, nei kiti tokie Lietuvos "šulai" neparodė nei akių. Ir dar kalba apie rėmimą Lietuvos progresyviškąją liaudies ir tų, kurie kankinami katalikiškos Lietuvos bastilijos.

Ant galo pasmerkia L. Korespondentų Biura, kad jis savo rašini

nėlyj pasakė: "Mes nesipriešinsim protestams." Girdi: "Pradžioj korespondencijos užtaria kademus, o paskui nesipriešina protestams." Sekio supratimu, tai išeity, kad kur tik teisybės žodis pasakytas, tai ten yra vienu užtarimas, o kiti pasmerkimas. Kuomet mes išrodinėjome tautininkų ir socialistų klaidingus darbus ir pasakėme jų tikslą, kad tokie protestai tik dėl šiltų vietelių, tai jiems rodo, kad mes užtarime kademus. Juk mes ten pasakėme, kad mes protestavome, protestuojame ir protestuosime. Argi tai užtarimas, jeigu mes dirbome, dirbame ir dirbsime, kad paliuosuoti darbo liaudį iš po kademų ir socialburžuų jungo? O jie sako, kad klaidą visur pasitaiko ir nuo klaidų niekas nėra liuosas. Klaida gali pasitaikyti ir mes to neginciname, bet klaidą daryti sužinioti, tai ne klaida, bet neatleistinas prasizengimas. Mums lygus yra kademas, tautininkas ar kitoks koks, jei jis engia darbo liaudį ir krauna sunkesnę jungą ant jos sulinkusio sprando.

Ant užbaigos, pataria į laikraštį rašinėti teisingas žinias. Čia sutinkame ir stojame už tai, kad laikraštis turi būti visuomenės kelrodis, ir reikia jį teisingai apžiūrėti. Bet, jūsų išvedimu, žinios turi būti teisingos, o ant žinių atsakinėjimus galima rašyti bile kaip. Tai gi, mums rodo, pirmiau reikia pačiam susilaikyti nuo veidmainysčių, o paskui kitus mokinti teisingumo.

L. K. Biuras.

MENAS—MUZIKA IR DRAMA

Dar viena kita diena šiltesnė, karštesnė, tai ir viskas. Vasarinis, tingniavimo sezonas bėgta bėga šalin. Kai kur jau šalnos, girių ir parkų medžiai kur kas ne tokie malonūs, žali, kai kad buvo birželio mėnesį. Nėra nė to skanaus žiedų kvapnio, kuris pavasaryj žavi kiekvieno sielą.

Pajūryj bangos taip pat ima veikti stipriau, darosį didesnis, galingesnis. Noroms nenoroms tos "mūsės" mažinasi ir ant jųros krantų. Coney Island, Atlantic City ir tam panašios vietos netenka daug populiacijos, daug dykūnų, kurie ten per vasarą kaitina šonus ant smiltynų.

Zengiami į naują veikimo, dramos, muzikos sezoną. New York "Times" ir kiti didieji buržuazijos laikraščiai daug rašo apie New York Broadway — tą muzikos centrą. Jie rašo apie importuotus iš Parizius veikalus: "Oh, Mama," "The Kiss in a Taxi," "An O'Courtant," anie naujus — "June Days," "Gay Paree," "The Family Upstairs," "The Mud Turtle," "The Sea Woman!" Tai muzika — farsai, komedijos, melodramos.

O kur operos? Kur tie veikalai, už kuriu matyma reikia mokėti po 25 dolerius? Šimtai kitų rūšių veikalų bus stoma New York Broadway teatru scenose. Vienok dirbantieji žmonės galės matyt tik mažą ir labai mažą dalelę tu veikalų.

Dar galima pasakyt, jog ta muzika, farsai, melodramos ir dramos yra mažai suprantamos ypač lietuviui darbininkui. Tie veikalai vaidinami, dainos dainuojamos augstosios klasės naudai ir dvasiai.

Tad kodėl nepakalbėt apie mūsų pačių, lietuvių darbininkų meną—muziką, dramą? Kodėl neduoti energijos, pasipirties mūsų mėgėjams, muzikams, kurie menu užsiima tik sugrįžti iš dirbtuves, vakarais? Juk tai darbas, ir sunkus darbas stumdijuoti muziką, lavinti balsą vakare arba šventadienių, kad davus ką naujo tai miniai, kuri vartosi pajūry ant smilčių.

Imame Brooklyna, nes jisai yra lietuvių darbininkų muzikos "Broadway". Brooklyno pasinaudoja ir kitos darbininkų judėjimo kolonijos.

Aišku, pirmą "medalį" mes duodame chorams—Aidui, Lyrai ir Dainai. Mūsų chorai yra organizacijos, čia dirba, lavina si daug žmonių—merginų, vaikinių ir vedusių. Tai yra, taip sakant, visuomenės istaigos.

Ką duos mum šį sezoną Ai-

Augščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje Skyrius

Veda P. Buknys.

MELAI IR TEISYBĖ.

Blogos valios žmonės, kurie įvairiais būdais bandė kenkti APLA, dabar pradėjo šnekėti ir rašyti kai kuriuose laikraščiuose, būk APLA puolenti narių skaičium ir finansais. Šiais metais APLA jau įstojo arti 200 naujų narių. Išsibraukė apie pora dešėtkų. Tuo tarpu pasitarimai eina su atstomiu draugijom, norinčiom prisidėti prie APLA, kurios priklauso apie 700 ar 800 narių. Įplauki per paskutinius septynius mėnesius šių metų centras turėjo \$12,117.74. Išlaidų buvo \$10,042.19. Gryno pelno už šiuos metus draugija jau turi \$2,064.55. Na, ponai melagiai, kame pamatas jūsų kalboms, kad APLA, anot jūs, smunka?

Jeį laikraščiai, kurie iki šiol duodavo vietos melams apie APLA, duos ir po paskelbimui šių faktų, tai Amerikos lietuvių visuomenė žinos, jog ir tų laikraščių redaktoriai yra melagių draugai.

Atsiminkime ir šį faktą, kad vasaros sezon—birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais, visada mažiau iplaukia mėnesniu duoklių. Rudens mėnesiais užduokles daugiausiai iplaukia. Taigi yra rimto pamato tikėtis, jog iki naujų metų pelno bus dvigubai daugiau, negu iki šiol.

Tiesa Tur Int Vorų. Kada vienas kitas piktos valios žmogus melais nori kenkti aumeim ir plėtojimuisi APLA, tai tos ištikimieji nariai turi dirbti draugijos būdovojime ir atmušime melu. Dėkime pastanėnu. Kad kuo daugiausiai ištraukti ir draugija nauji nariai, kad didžiama jų būtų čia gimė imanuoliai ir jaunulės. Visi remkime centro komiteto iškelto abalsi: "Iki nauju metų turi būt 100 kuopu APLA ir turi būt (mažiausiai) du tūkstančiai nauju narių!"

Nedaug darbo tereikia, kad nriklabinas kelta doru žmonių istoti ir APLA. Kas nenrikalbins nei vieno naujo nario, tas nebus jos patriotas-rėmėjas.

Budavokime Draugiją. Skaitant organe "Laisvė" apie vėjaus pasekmes, atrodo, kad turime didelę dirva draugijai išbuduoti. Draugijų pagėdavimas pastoti APLA kuopomis, yra ženku. Jų APLA turi progą išaugti į milžinišką draugiją.

Tačiau, turime žinoti šį faktą, jog išaugimas draugijos priklausys nuo mūsų pirmos eilės stovinių draugų—nuo centro komiteto. Ant kiek centras sugebės perstatyti APLA stovi ir svarba jos, kain nacionalės pašėlinės drauėios, ant tiek lenėviai bus ištraukti drauėriais, norinčias nastoti APLA kuonomės. Studuojant vėjaus metodus, atrodo, jog centras rūnestineai ir tvarkiai rūnėnasi drauėios budavojimu. Išleidi-mas balėnu yra geru daktu. Prijuokimas bendro laiško drauėijos norinčioms stoti ir APLA iri cerai žinoma, ant visko pasidaro kiek lėsu. Bet centras neturi biuoti lėsu šiam svarbiam daktui. Peikia žinoti, jog šimtas nauju narių, tai keli šimtai doleriu drauėriai. Jai tikėtančias nauju narių, tai keli tūkstančiai doleriu. Mano šmaratimu, centro komitetas turėtų nesirūninti nastuti žmogu nuo centro ir tu drauėiu mitingus, kurie svarsto apie prisidėjima prie APLA. Jai

ty programa. Daug yra dar ir tokių, kurių čia nemėnėjome. Butėnienė taip pat lavinasi pamkytoja ir smarkiai žengia pirmyn. Aišku, kad jina pasirodys šį sezoną ant pagrindu.

Bėda, gvyva bėda ne tik New Yorko apielinkė, bet ir kitose kolonijose, tai su drama. Stoka veikalų, negalima gauti atatinamu režiseriu. Taip pat bėdėlė ir su mėgėjais, jie nepaiso lošimu.

Antras trūkumas, tai operėtas. Labai mažai mes jų turime, mažai lošima ir mažai ir tai dedama domės. Būsimas menininkų suvažiavimas apie minėtus trūkumus turės tarti žodį.

V. Bovinas.

Ar Jūs Esate Patrukę? Mes suteikiame greitą pagėbą MORRIS L. BATTALION & SON SPECIALISTAI GYDYME PATRUKUSIŲ

Waterbury mūsų buveinė randasi po no. 147 East Main Street (vėsiui Poli Teatro). Ofisas atdaras kiekvieną sėredą ir subata nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakare. Jums nereikia kėsti skausmų, mes jus pagydysime. Daugelis žmonių išgydomi mūsų metoda be jokiu operacijų.

Zmonės patėmykit tautai, nes tai tikra tiesa. Neatidėliokite. Patarimai veltai.

Telefonas: Waterbury 6958. Hartforde mūsų buveinė randasi po Num. 450 Asylum St., Telefonas: 5-0255

Bell Phone: Oregon 0863-J. Dr. Ignolas Stankus 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. I-E-T-U-V-I-S DAKTARAS (gydytojas) IR CHIRURGAS (daro operacijas). OFISA VALANDAS: Nuo 9 iki 11 A. M. Nuo 2 iki 4 P. M. Nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

"VILNIS"

Lietuvių Darbininkų Duskysavaitinis Laikraštis ISEINA UTARNINKAIS IR PĖTNYCIOMIS

"VILNIS" išėina du kartų į savaitę, 8 puslapių didėlio, paduoda teisingas žinias iš Amerikos: apie darbą, bedarbę, streikus, ir nurodo, kaip darbininkai privalo vesti streiką, kad laimėjus jį.

"VILNIS" turi savo korespondentus Lietuvoj, kurie aprašo mūsų brolių, sesėrų ir tėvų vargus ir kovą su kunigų valdžia ir dvarponiais.

"VILNIS", matydama reikala, įvedė pinigų siuntimo skyrių savo raštines, patarnauja persiuntime pinigų į Lietuvą arba į kitas kraštus. Pelnas, kuris padarėto vedant tą skyrių, yra pavėdamas "Vilniai", kad įsigytų sau bendradarbius ir tuomi pagerintų paties laikraščio turinį.

"VILNIS" kviečia visais reikalais kreiptis į jį, kaip tai: užsakant knygas, siunčiant pinigus Lietuvoj, užsirašant bile kokį darbininkiską laikraštį.

Prenumėzatos kaina: Amerikoje metams \$3.00; pusėi metų \$1.50. Užrubežij ir Chicagoje metams \$3.50; pusėi metų \$1.75.

"VILNIS"

3116 So. Halsted St., Chicago, Ill.

JAU GATAVA

"MOTERIS IR IŠPAŽINTIS"

Šią knygutę reikia plačiausiai paskleisti tarpe lietuvių ypač tarpe tų, kurie tebetiki kunigams ir jiems tarnauja. Knygutėje aprašoma, ką kunigai išdarinėja spaviedodami moteris ir merginas. Tą viską aprašo pats kunigas, kuris gerai tuos dalykus žino.

Knygutė 96 puslapijų.

KAINA TIKTAI 20 CENTŲ

Agentams duodame gerą nuosimtį.

"LAISVĖ"

46 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.

A. Nendrynas.

ANT LAIVO

Netikėkite, kad yra velniui parsidavusių žmonių darbininkų tarpe. Aš žinau, kad kunigai parsidavė; jūs irgi galite dažinti, jeigu norit. Juk kožnam miela nesunkus darbas, geras užmokesnis už darbą ir abel- niai geras gyvenimas; apie šiuos dalykus darbininkai kalba susirinkimuose, rašo laikraščiuose, knygose, neužmirškite jų, tai yra darbininkų susirinkimų, laikraščių ir knygų. Užbaigdamas turiu pasakyti jums, kad aš čion kalbėjau jums niekeno nepasamdytas, vien tik linkėdamas jums gero šioje šalyje ir pats iš patyrimo žinodamas, kas darbininkams labiausiai reikalinga.

Tam jaunam kalbėtoji lenkai išreiškė jausmingą dėkavojimą ir rodėsi visi su jo kalba sutiko. Kas tai pareiškė, kad parvasas (ferry boat) jau atplaukė, kuris nuves į geležinkelio stotį. Jonas su Jane, eidami link parvazo, pamatė didelę krivą popierinių dėžių, kurias keleiviai vieni pirkė po dolerį, o kiti gavo už tam tikrą kortelę. Jonas, sužinojęs, kad tose dėžėse yra malstas, nusipirko vieną ir nuėjo ant parvazo.

Zmonių ant parvazo buvo nedaug. Vertelga rita bačką, už viršaus laikydamas, ir šaukia: "Jabliki, jabliki, apolo, apolo, apples" (obuoliai) ir dar kitokiais vardais. Jonas prie tų vardų pridėjo:

- Obuoliai, obuoliai!
- Kokia kalba yra ta?—užklausė vertelga.

—Lietuviška.

—Tai gerai, dabar aš moku dar vieną kalbą—obuoliai! obuoliai!

Kadangi obuoliai buvo labai gražūs, tai Jonas pirkė sau ir Janei, ir ten pat ėmėsi ragauti jų skonį. Vertelga, žiurėdamas, pastebėjo:

—Tai brangų turtą panaitė vežiesi į Ameriką.

—Kokį turtą?—užklausė Janė.

—Nugį gražius, sveikus dantis; rodos, visus turi sveikus.

—Ne visus dar turiu; du dar išdygs kada nors.

—O tai jaunutė esi, kad ne visi dantys dar išdygę; Amerikoje augę, nė vienas neturi visų sveikų dantų.

—Kiba jie duonos nevalgo,—patėmijo Janė.

—Ale kaipgi, jie valgo gerą, baltą duoną.

—Ta tai ne duona, o mūsų vadinamas pyragas; duona yra iškepama iš stambių ruginių miltų—ne piklevotų; tokią duoną valgant, žmonės ne tik dantys sveiki, bet ir patys žmonės sveiki ir tvirti; aš tik tokią duoną ir valgiau visada.

—Tas gal būt tiesa, nes ir aš pats matau daug tvirtų žmonių įvažiuojant į šią šalį iš Europos. Na, aš turiu daboti savo amatą ir ritint tą bačką toliau.

—Ir vėl pasigirdo obuolių vardai įvairiomis kalbomis.

—Einant toliau, ateina priešais du gražūs, jauni vokiečiai; vienas tuoj užklausė Joną vokiškai:

—Ar tavo šita moteris?

—Taip,—pasiskubino Janė.

—Tamsta tokia graži, o tokį negražų vyrą pasiskyrei,—pastebėjo kitas vokiečys.

—Matai, aš pasirinkau geriausią,—atsakė Janė.

—Vokiečys dar sykį pažūrėjo, patraukė pečiais ir nuėjo.

—Matai, Jonai, kad varšavietė ne bile kas gali įveikti,—juokavo Janė.

—Prie geležkelio stoties vyrus atskyrė nuo moterų ir suvarė į vieną daržinę, o moteris ir kūdikius į kitą. Pradėjo temti, o traukinys išvažiuosias 10 valandą; taip buvo pasakyta.

—Jonas nebuvo toks, kad sėdėti ant vietos; savo valią po suolu pakišęs, jis išėjo į priemenę, kuri buvo lyg kiemas pa- vaikščioti. Visos sienos kada tai buvo nu- tepliotos baltu daznu—dabar jau pilkos ir nuo viršaus iki apačios išrašytos vardais ir pavardėmis atkeliausių. Kadangi lietu- viškų vardų nebuvo matyt, tai Jonas už- simanė surasti lietuvišką. Jieškojo ilgai ir nerado, taip pat nerado nė vietos, kur savo vardą užrašyti; tada, pasirinkęs vietą arti durų, suslapiinęs popieros sklypą, nutry- nė esamus parašus ir dulkes; ta vieta atro- dė lyg tolytėlė, balta, ir ten Jonas užrašė

savo vardą, pavardę ir laiką, kada čion pri- buvo.

Paskui jis priėjo prie ten esamo lango ir atidarė jį. Pro langą skverbėsi į vidų o- ras, daug geresnis, negu kad buvo viduj. Jonas iškišo galvą pro langą, kad apžvelgti, kas toliau yra. Tenai buvo geležkelio kie- mas (yardas) ir jame sustatyta eilės pasa- žyrinių vagonų. Netoli girdėjosi bildesio ir moterų kalbos, ir retkarčiais matėsi vaikščiojanti žmonės su liktarnomis. Už kelių minučių vienas žmogus su liktarna ir užrašų knyguote praėjo, ką tai užrašinė- damas ties kožnu vagonu. Neilgai laukus, atėjo vyras, nešinas viedrą šilto vandens, ir moteris su diktų šepečiu; viduj vagono irgi kalbėjo moteris. Jonas užkalbino mo- terį:

(Toliaus bus.)

POEZIJA

Jonas Kaškaitis.

RENEGATAS

Kas do ermyderis čia?
Toks sujudimas nakčia!
Laksto bobelkos, nus'gandę...
Kas tik saugiau kur suranda,
Skubinas mantą paslėpt
Ir—nuo pavojaus pabėgt.

Rėksmas, klyksmas vaikų...
Šalta, klaiku!...
Taip išsislapstę lig rytui,
Lyg iš namų išvaryti,
Grijta vėl gryčion...

Būta bet šičion
Tiek sujudimo veltui,—
Juokias, graudena paskui...
Vargo, skausmų tiek pridėję,
O visa kas—tik ant vėjo...

Juokias iš baimės kvailos,—
Būta keistokos klaidos,
Būta kvailų, nerangių:
Nei chuliganų-vagių,
Nei judasimčių kokių
Kojos nebuvo kaime...
Kurs gi kalčiausias tame?...

Kas gi paleido
Paskalą tokią?
Kas mūs kaimiečius
Šitai primokė?

Tarp sujušimo
Daug pasitaiko
Pasakų-baikų,
Girdo gan paiko...

Suvažiavę miestelinį į mugę,
Trepinėja sodiečiai apsmukę,
Kad nupirkt ką greičiau ar parduot...

Atsigrūdo kaip tik laiku tuo
Apskrities net patsai viršininkas...
Jis ne vienas atėjo, ne dykas:
Na gi žemskis-didikas
Su savim atgabeno raitų
Bent trisdesimt dargūnų greitų.

Prie raštinės, ties siena sustojo,—
Tuoj trimto skardieji garsai
Subangavo, sudrebino orą...
Ir į minią prabilo patsai
Išdidus viršininkas žemiečių.
Nesidėti prie maišto jis kviečia...
Tamsią minią savigai jis šviečia,
Opaus klausimo liečia...

—Paklausykite manęs jūs, valstiečiai,
Gerbiamieji senuoliai-piliečiai!
Neramu nun aplink, nesmagu...
Bet į maištą jūs savo nagų
Nebandykite kišt nei ištolo!

Taip daryt neišpuola...
Aš prašau jūs, senuoliai:
Neklusykite, ką tauškia jaunuoliai,
Kas tik jiems ant liežuvio papuola...

Tegul nuomonė jūsų pačių
Visados bus tvirta, kaip ta uola!...
Tegul jūsų pačių
Supratimas, kaip veikti, mokana!

ANTANAS.

MANO ATSIMINIMAI NUO 1908 METU

Aš esu iš biednų tėvų. Mes tu- rėjom darželį ir sulūžusią stu- belką ir buvom tik du liks su sesere Lietuvoj, o kiti broliai ir seserys jau buvo Amerikoj.

Gandydamas bandą pas kitus, mažai ir ant švenčių pareida- vau namo, nes švogeries buvo sykštus, tai manęs nekentė. Per šventes ir kitais reikalais aš vis daugiausia krepdavausi pas savo dėdę. Dėdė taip pat buvo su tokiu turtu, kaip ir mūsų. Jis turėjo vieną sūnų ir dvi dukteris. Jaunesnė bu- vo apie 8 metų, vardu Domi- cele.

Tai buvo ruduo, spalio mė- nuo, daug sniego, ir ant dėdės kiemo nuo šiaudinių stogų bu- vo nutysę ledų žvakės. Aš tą dieną jau išvažiuosiu į Ameri- ką. Dėdė kasa sniegą nuo takų ir atėjęs pasilido rankas prie pečiaus ir užkamanuoja mane:

—Na, vaike, nesičiupinėk, lyg boba, nes nueit toli ant stoties, o matai, koks oras. Va- das jau lauks, nes traukinys išeis trečia valanda.

Aš susitaisiau savo punda, atsiveikinau su visais, bet ma- žoji Domicele mane apsikabino ant kaklo ir verkdamas sako:

—Antanuk, tu išeisi, paliksi mus. Tu man buvai geriausis; aš tave mylėjau labiau, negu savo broli.

Dėdė vėl mane užkamanavo. Aš atlapau mergaitės ran- kas nuo kaklo, pabučiavau ir veidą ir sakau:

—Neverk, Domicele, dar gal vis kada susisieisime. Leidomės abu su dėde iki stoties. Per miškus einant, nieko buvo; bet kada išėjom į laukus,—pustymas. Einam tie- siai, nes kelio nežymu ir ne vie- ną grabę išklapojom, pakol pasiekėm Kazlų Rūdos stotį.

Vadas jau laukė; tuoj ir traukinys pribuvo. Vadas man įsakė, kaip ir kur elgtis, kad nesugautų; nors turėjau pas- portą, bet kaimietis nieko nežinau niekur.

Pribuvom į Vilkaviškį. Aš einu, nekreipdamas atydos į va- dą, plentu į Naumiestį. Pasi- vijo vadas ir einam abu.

Ant rytojaus buvo nedėlie- nis. Mes, pernakvoję netoli miesto, ryte nuėjom miestan ir po pamaldų jau rengėmės eiti per rubežį.

Vadas gavo man pasą iš vie- no vaikinio, užmokėjo rublį. Da- bar galiu eiti per tiltą širvin- tos. Atėjom į muitinę (ta- možnia). Pientas pas širvin- tą augštai išpiltas ir didelės grabės iš abiejų pusių. Viena- me šone pagrabiau pastatytas namas—ilgas, taip eina, kaip plentas. Nuo plento į namą reikia pereit siauru tiltuku.

Visi sustoję eilėj, lyg spa- viednės; įleidžia po kelis į na- mą. Kaip tų rautus peržiūri, tai leidžia daugiau; ateina ir mano kaleina. Vienas, visas ži- bučiais apsikarstęs, valdininkas prispaudžia antspaudas prie pasų. Aš priėjau ir, mažai su- prasdamas apie pasą, patiesiau jam po nosia, bet ne tą pusę; jis pažūrėjo žiauriai ir mane ir lyg norėjo ką klausit, bet pa- žvelgęs, kad žmonių daugybė stovi eilėj ir nori greičiau eiti per rubežį,—pagriebė, apver- tė pasą ir nusišypsojęs man pa- stūmė.

Aš išėjau lauk—jau vadas stovi už storo lenciūgo, kuris guli patiestas skersai plentą ant galo tilto. Mudu nuėjom į širvintą; pristatė pas storą vo- kietį ir palinkėjęs man vadas laimingos kelmės, grįžo atgal į Naumiestį.

Mūsų buvo keleivių pas vo- kietį apie 10. Tarp visų buvo ir dvi merginos. Visi kazyriu- oja ir geria raudoną šnapsą. Aš nekortavau, tai nuo vienu- prie kitų priėjęs žiopsuojau, nes krėslų nebuvo kur sėdēt; visus užėmė kazyruokai.

Pranešė, kad iškureno pečių viršų ir jau vienuolika va- landa—turim eit gulti. Suli- pom ant viršaus—šaltis, langai apšalę, pečius nebuvo kurtas, lovų nėra; gulkite, kur kam pa- tinka. Aš atsiguliau ant skry- nios, bet neilgai tēmegojau—šaltis gnaibė pašones. Mano sankeleiviai taip unksėjo, kaip žuniukai, o ypatingai tos mer- ginos—nes visi gulėjom dakt- e; ir taip man tai nakis įki- rėjo, kad dar ir dabar atmenu. Miesto svargas svilpė kožne va-

metų amžiaus, o kita—16 metų. Sakoma, viena esanti lietu- vaitė. Taipgi abejojama, ar tasai chinietis, turėdamas su virš 40 metų amžiaus, būtų to- kius žygius daręs su tokiomis jaunomis mergaitėmis.

Šita byla pavesta "džiūrei" išspręsti.

Sukilom, nulipom žemyn— jau stovi vežimas parengtas ir pora švių pakinkyta.

Kelionė nuo širvintos į Eit- kūnus ėmė visą dieną. Kur su- stojom prie karčiamos, tai vo- kietyks liepė nupirkt jam gerti, o mane, kaip mažą, tai vis siųsdavo pataisyti arkliam šie- ną.

Pribuvom į Eitkūnus vėlai, tai turėjom laukt ryto, o ryte atlikom viską ir ištraukėm ant Hamburgo, už kiek laiko atvy- kom į Hamburgą, o iš ten lai- vu už 14 parų pasiekėm tą taip gerbiama Ameriką.

Čion man besidaužant, pra- bėgo 16 metų; praleidom visus bausiuosius Europos karus, ir 1921 m. sumaniau važiuot pa- žiūrēt Lietuvai.

Mūsų laivas iš New Yorko išplaukė. Apie 1,500 žmonių važiuavo, daugiausia į Sovietų Rusiją.

Ši kelionė man buvo daug išpūdingesnė, negu pirma. Mū- šų laivas pasiekė Angliją į 6 paras. Netoli Anglijos pa- kraščių visur matėsi ilgos ei- lės karinių laivų—tai vis blo- kados laivai. Laivas, einant pro juos, visada iškeldavo vė- liavas.

Pravažiavom Anglų ir Fran- cūzų pakraščius ir pribuvom į miestelį Cux Haveną, Vokietij- oje.

Čion pasus užvazavo; visi iš- ėjom nuo laivo, o laivas na- plaukė į Londoną. Visi suėjom į stotį. Stotis didelė; keletas policmanų vaikščioja. Alaus, šnapsas, kiek nori. Mūsiskiai iš- troškę, valei tuštinti bonkas ir stiklus. Čion viską surašė. Už- mokėjom po 2 dolerius už per- važiavimą sužemiu nuo Cux Haveno iki Swenemunde, o iš ten vėl laivą į Piliavą.

Mum buvo prirengti du spe- cialiai traukiniai. Važiuojant per Vokietiją, konduktorijai parduoda peilius, britvas ir ki- tus daiktus ir sako, kad jie negali pragyventi iš albos; tai šitokiu būdu dasidirba pragy- venimui.

(Dar bus.)

BOSTONAS IR APIELINKĖ

Montello, Mass.

Margumynai.

Tenka pažymėti, kad šiuo tarpu čionai darbai pradėjo eiti kiek geriau čeverių dirb- tuvėse, negu iki šiol ėjo. Bet toli gražu nereikia, kad jau istikrujų darbai eina gerai ir visi darbininkai gauna darbą ir džiaugiasi, kad jau tie gerie- ji laikai apsiereikš. Taip nė- ra. Kaip kitur, taip ir čia yra pakankamai darbininkų be darbo, ypatingai tie darbinin- kai, neturi kur dėtis, kurie ne- moka nei jokio amato prie če- vėrykų dirbimo. O apart čevė- rykų dirbtuvių, kitokių dirbtu- vių beveik nėra. Tai tų darbi- ninkų likimas yra labai apgai- lėtinas.

Andai vienas čia augęs geras choristas nusiskundė, kad se- njeji draugai, kurie kadaise smarkiai veikdavo, nieko nebe- veikia. Sako, mums, čia au- gusiems, prisieina visus dar- bus atlikti chore. Jeigu taip, draugai, jūs turite tuoj pasi- provyti. Nes reikia atminti, kad Linosybės chorą reikia bū- tina palaikyti...

Todel, draugai, privalome vi- si dirbt, kas tik kokią darbą ga- lime ir kur galime.

Pastaruojų laiku ir čia jau susitvėrė tarptautinio politinį kalinių gelbėjimo fondo kuopa. Tai labai gerai. Lietuviai dar- bininkai irgi turėtų prie šio fondo skyrta prisidėti. Tai būtų pagirtinas darbas.

Chinietis, kuris užlaiko skal- byklą ant Intervale gatvės, areštuotas ir paleistas po \$12- 000 užtato (kauceijos). Jis kaltinamas neva už prisivilio- jimą ir naudojimą jaunuji mer- galių. Laikraščiai tu mer- galių vardų neskelbia, tik pa- žymi, kad viena esanti apie 13

tnyčia, VEIDM PRAB

Savo ir Komunist "Aido" ir Baltrušait malkintoj "marks- le ADAD. ir krododili si savo p Ir saukd

"A.D.A. Bet jūš g. daktorius kaip neg jokios alg Ir po š principus A.D.A.D.

"Sukrus gu nenori Ir visos A. tarpe toki nuo auka jiems bur aukauti r reguliariai mui už to toksai "di aukauti, t čia galva tarpo."

Isi šitų matosi, k galvoj kit lai, apart su jo k doleriais. bins pas, tai i draugija, myn galv jeigu jau jo dideny do" caro doleriais.

Argi A ir dabar je turi r

VENICE, Cal. — 63 metų amžiaus išbuvo jūroje 6 valandą per tą laiką nuplaukė 10 mi- lių tolumą.

Senai Visų Laukiama Knyga

Darbininko Sveikata

Jau Gatava

ŠIA KNYGĄ privalo skaityti ir pas save kiekvienas darbininkas, kuris politinių pažiūrų jis ar jo butų.

SVEIKATA YRA geriausias žmogus turintis taigi kiekvienas privalo žinoti kaip ją užlaikyti. Knyga sveikatą užlaikyti galima žinoti tik iš knygos Darbininko Sveikata.

ŠIA KNYGĄ porašė garsusis lietuvių tarpe daktaras Jonas Kaškaitis. Dėmesio- rijos skyrių parašė daktaras A. Petrika.

KNYGA TURI 680 puslapių ir daugybę įvairių pavyzdžių.

KAINA PUKIAIS AUDIMO APDARAIŠ

\$3.00

KIEKVIENAS PRIVALO ĮSIGYTI JĄ

Gauti Galite

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJO

46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

VEIDMAINYS, DARBININKŲ MULKINTOJAS PRABILO UŽ SAVO PRINCIPUS DOLERIUS

Savo įrankio (kovo) prieš Komunistų Internacionala "Aido" numerį 31-me J. Baltrušaitis, darbininkų mulkintojas, po priedanga "marks-leninizmo", prabilo į ADAD. narius ir, liedamas krokodiliaus ašaras, šaukia: "Savo principai — doleriu. Ir saukdamas sako: "A.D.A.D. išdas tuščias. Bet jūs gal nežinot, kad reaktorius jau trys mėnesiai, kaip negauna iš centro nė jokios algos."

Ir po šitų ašarų už savo principus dolerius sušunka į A.D.A.D. narius: "Sukruskit prie darbo, jei nenorit likviduoti "Aido" ir visos A.D.A.D. Yra mūsų tarpe tokių, ką atkalbinėja nuo aukavimo. Užiaukpit jiems burnas ir priverskit aukauti per kelis mėnesius reguliariai, kaip o nubaudimui už tokį sabotazą. Jei tokiai "draugas" atsisakys aukauti, tai tegul eina stačiomai į gatvę žemyn iš mūsų tarpo."

Is šitų jo žodžių aiškiai matosi, kad jam visai ne galvoj kiti draugijos reikalai, apart tų, kurie surišti su jo kiseniaus principais doleriais. Ir kas nesiskundė, pas jį su jo tais principais, tai tokie, o kad ir pati draugija, tegul sau eina žemyn galva ir prasmengia, jeigu jau negali patenkinti jo didenybės redakcinio "Aido" caro su jo principais doleriais.

Argi A.D.A.D. nariai dar dabar nesusipras, su kuo turi reikalą J. Baltrušaitis? Well, "aksidentų" pasitaike. Kartais ir išnetyčio veidmainiui maska nupuola. Ar ne gėda mums, ADAD. nariai, sekti tokį dolerinių principų garbintoją, o darbininkų mulkintoją, kaip kad Juozas Baltrušaitis? A.D.A.D. narys.

Draugai, kuo daugiausia rašykite iš dirbtuvių, įkasyklų ir fabriku. "Laisvė" yra darbininkų laikraštis. Tokie dalykai labiausiai ir rūpi jos skaitytojams.

KNYGOS GAUNAMOS "LAISVĖS" KNYGYNE

"Laisvė" Laidos Knygos: APIE RUSIŠKŲ POLITINES PARTIJAS. Knygėlė susideda iš 68 puslapių, kurioje yra aprašyta apie visas Rusijos esančias politines partijas. Būtinai reikia kiekvienam darbininkui perskaityti ją. Kaina—35c.

BADAS. Parašyta garsaus pasaulio rašytojo Knut Hamun. Perskaitęs šią knygą kiekvienas aiškiai pamatys ir suprass, kaip gyvena šiame kapitalistiniame sūreidyje be turčiai darbininkai ir kokia ateitis jų laukia. Knyga turi 260 puslapių ir privalo rasti kiekvieno lietuviu darbininko stuboj. Kaina popieriniai viršeliais—1.00c. Ta pati drūtais audimo aparais kainuoja \$1.00

DARBININKŲ-MOTINA. Parašyta garsios rašytojos A. Kollontai. Šią knygęlę privalo perskaityti kiekvienas darbininkas ir darbininkė, idant išgyvis nors kiek supratimo apie tą, kokiame sąlygose darbininkė-motina gimdo ir auklėja mūsų ateinančią kartę. Knygėlė turi 36 puslapius. Kaina—20c.

Kaip MENŠEVIKAI ŽIURI Į VISA-SVIETINES REVOLUCIJOS KLIAU-IMUS? Parašė Karijus Raedkas. Tai yra viena iš puikiausių knygelių, kuri nušviečia menševikų atsišėimą linku pasaulinės revoliucijos. Jolie aiškiai parodomas menševikų tikras veidas. Tą knygęlę turi perskaityti kiekvienas. Kaina—20c

LAISVĖS KALINYS. Justino Tumėno poema. Šią knygęlę privalo perskaityti kiekvienas kovotojas už laisvę, nes jio aiškiai yra nupiešta vargai pirmesniųjų kovotojų. Kaina—20c

LIETUVA SUŠALS. Knygėlę trumpai ir aiškiai nurodoma apie praejusią ledų gaidynę, žmonių praetį ir ateitį. Knygėlė verta perskaityti. Kaina—20c

GAMTOS ISTORIJA. Knyga su daugeliu paveikslų: žmonių, žuvų, medžių, akmenų ir t.t.; trumpai ir aiškiai išpaškinta gamtos istorija. Puikiais audimo aparais, kaina \$1.50

GAMTOS PAJEGOS IR KAIP JŲ NAUDOTIS. Tai yra moksliska ir didelės svarbos knyga, su daugeliu paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajegy. Susideda iš 228 puslapių. Kaina drūtais audimo aparais—\$1.75c

GEOGRAFIJA ARBA ŽEMES APRAŠYMAS. Šioj knygoj aiškiai ir suprantamai aprašo mūsų žemę jos pavaldį, didumą, augtį, vulkanus, metančius iš savęs ugni, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gerybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, giluma, kokie kuriose vandenų: sūrus, prieki ar kartus. Kiek ant žemės kamolio yra viešpatyčių, kokiūs jos plotus užima ir t.t. Knyga turi 469 puslapius. Kaina drūtais audimo aparais—4.00

LIETUVA SUŠALS. Knygėlę trumpai ir aiškiai nurodoma apie praejusią ledų gaidynę, žmonių praetį ir ateitį. Knygėlė verta perskaityti. Kaina—20c

GAMTOS ISTORIJA. Knyga su daugeliu paveikslų: žmonių, žuvų, medžių, akmenų ir t.t.; trumpai ir aiškiai išpaškinta gamtos istorija. Puikiais audimo aparais, kaina \$1.50

GAMTOS PAJEGOS IR KAIP JŲ NAUDOTIS. Tai yra moksliska ir didelės svarbos knyga, su daugeliu paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajegy. Susideda iš 228 puslapių. Kaina drūtais audimo aparais—\$1.75c

GEOGRAFIJA ARBA ŽEMES APRAŠYMAS. Šioj knygoj aiškiai ir suprantamai aprašo mūsų žemę jos pavaldį, didumą, augtį, vulkanus, metančius iš savęs ugni, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gerybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, giluma, kokie kuriose vandenų: sūrus, prieki ar kartus. Kiek ant žemės kamolio yra viešpatyčių, kokiūs jos plotus užima ir t.t. Knyga turi 469 puslapius. Kaina drūtais audimo aparais—4.00

KAROLIS MARKSAS, JO GYVENIMAS IR MOKSLO CHAREKTERISTIKA. Šioj knygoj plačiai yra aprašoma apie K. Markso, to viennintelio žmogaus, kuris padėjo

patalinti akmenį naujam pasaulio sūreidyui, į kuri darbininkų kleisa žiuri su vilčia pasiilusavimu iš po kapitalistin. vergijos, gyvenimas ir darbai nuo pat jo nesūreidyto pasaulinėj politikoj iki pat mirties. Šią knygą būtinai turi perskaityti visi darbininkai ir darbininkės. Knyga turi 260 puslapių. Kaina popieriniai viršeliais—\$1.00. Ta pati apardyta drūtais audimo aparais ir aukso rādėmis—\$1.50

MOTERŲ PADEJIMAS EVANGELIJAJE IR APASTALŲ RASTUOSE. Parašė Z. Aleksa. Ši knygėlė išaiškina kokiis moterų padėjimas buvo gilioj senovėj ir, kaip link moterų atsinešdavo Kristaus apšaltai ir pats Kristus, kurio mokslai skelbia dabartinį mūsų dvasiškį. Ypač patartina ją perskaityti kaityti kiekvienam, kuris žingeldauja apie žmonių praetį ir ateitį. Kaina—20c

GRIUVEŠIUOSE. Parašė Jasuikaitis. Tm yra labai smagi ir patraukianti skaityti apysaka, kuri atvaizdina liūdną likimą Lietuvos tarnaitis. Kaina—10c

FARMACONAI. 3-ju aktų puiki komedija. Perskaitęs šią knygęlę, kiekvienas geris ir ligai neuzmirš, nes turės juoko iki valiai. Pastatymui šios komedijos reikalinga 14 ypatų. Knygute turi 132 puslapius. Kaina—50c

IZANGA I POLITINE EKONOMIJA. Tai yra didelė ir puiki knyga, parašyta garsaus rusų rašytojo ir ekonomisto A. Bogdanovo. Kas tikrai nori žinoti, kaip pasaulis yra sutvarkytas iš ekonominio atžvilgy, kodel yra reikalingi šiame sūreidyje pinigai ir kokia jų reikšmė, tai būtinai privalo perskaityti šią knygą. Knyga yra parašyta labai paprastai ir visiems suprantama kalba taip, kad ir mažiausi prasliavęs darbininkas galės lengvai suprasti. Ši knyga privalo rasti ant kiekvieno lietuviu darbininko stalo. Knyga turi 240 puslapių. Kaina popieriniai viršeliais—\$1.00. Ta pati drūtais audimo aparais, aukso rādėmis—\$1.50

ISVOGIMAS IS PAVIAKO 10 KALINIŲ. Šioje knygoje gana plačiai aprašoma visa istorija, kaip ir kokiu būdu tapo išvoti iš Paviaiko katopros kalėjimo 10 politinių prasikaltėjų. Visa ta istorija atskaito Rusijoj. Medžiaga šiai knygutei paimta iš pasakojimų paties M. E. Sidorovo, kuris ypatičiai dalyvavo išvotimie, sudoliais vyriausiojo policisto role. Knygėlė labai žingedi ir verta kiekvienam perskaityti. Knygėlė susideda iš 48 puslapių. Kaina 20c

KAIP ŽMOGUS SUTVĖRE DIEVA. Ši knyga yra istorinė, nes Lietuvis kunigys valdžia konfiskavo ją lektorijai valdžia konfiskavo ją lektorijai gamtos pajegy. Susideda iš 228 puslapių. Kaina drūtais audimo aparais—\$1.75c

RAUDONAS JUOKAS. Parašė L. Andriejev. Tai yra gražiausias aprašymas karo baisenyje. Verta perskaityti kiekvienam. Kaina 10c

SOCIJALIZMO BENVYSTYMAS IS MOKSLO I VEIKIMA. Parašė K. Raedk. Tai yra didelės svarbos knygute ir todėl būtina reikalas kiekvienam susipratusiam darbininkui perskaityti ją. Kaina tik 25c.

VELNIAS. Parašė garsus rašytojas R. G. Ingersoll. Toj knygutej yra aprašyta visa velnio istorija, jo darbai ir galybė. Taipogi aiškiai ir trumpai nurodoma, kaip ir kokiu būdu atsirado velnias, raganos ir kitokios dvasios ir kokia įtekmė turėjo tais laikais ir žmones. Knygėlė pilna faktų ir verta kiekvienam perskaityti. Knygėlė susideda iš 64 puslapių ir velnio paveikslu. Kaina—20c

VELNIO BAZNYCIA. Knygėlė viena iš įdomiausių, nes joje aprašoma apie baznyčią, kurią sutvėrė velnias. Reikia perskaityti kiekvienam vedusiam ir tiem, kurie mažiausiai žino apie baznyčią. Kaina 25c

VYRAS. Parašė dr. A. J. Karalins. Šioj knygutej aiškiai ir moksliškai išdėstoma, ką kiekvienas vyras turi žinoti apie gimties dalykus. Šią knygęlę privalo perskaityti kiekvienas senas ir jaunas vyras. Kaina—25c

VOKIEČIŲ KAREIVIU KARES AT-SIMINIMAI. Parašyta vieno iš vokiečių kareivių, dalyvavusio vokiečių-francuzų mušimose. Tai yra dominanti knyga, kurioj atvaizduota baidisio Europos karo paveikslas ir kokia įtekmė karas daro ant kareivių dvasios. Knyga turi 180 puslapių. Kaina—70c. Ta pati drūtais audimo aparais—\$1.00

Svetimų Laidų Knygos: LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA (Rygiškių Jono), kaina—\$2.00

RANKVEDIS ANGLŲ KALBOS, \$2.50

GAMTOS PAJEGOS, kaina 1.75

LYTIS MOKSLAS, parašė R. Karalins, kaina—7.00

PATARIMAI VYRAMS APIE LYTIŠES DALYKUS, parašė Dr. Robinson, kaina—2.00

PATARIMAI MOTERIMS APIE LYTIŠES DALYKUS, parašė Dr. Robinson, kaina—2.00

BIOLOGIJA. ARBA MOKSLAS APIE GYVUS DAIKTUS. Šioj knygoj aprašoma, kokiu būdu atsirado ant žemės gyvi sutvėrimai, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vėlavimų iki dabėiki pakėčių žvėrių ir paties žmogaus. Su daugeliu paveikslų. Kaina—60c

ETNOLOGIJA ARBA ISTORIJA APIE ŽEMES TAUTAS. Šioj knygoj aprašo apie visas mūsų pasaulio žmonių tautas, veisles arba rases. Ji parodo visų viešpatyčių, visų žemių, kraštų ir net mažiausių šalelių tautas žmones, jų kilmę, parvą, tikėjimą, papročius, užsėjimą ir abejnai viską. Knyga pilna paveikslų, visokių žmonių vaizdų, kilmės, tautos, tautos, tautos. Kaina—\$1.00

GYVULIU PROTAS. Tai yra moksliška knyga apie tyršėjimą gyvulių protą.

liū, tai yra, ar gyvuliai protauja, ar ne; kurie protauja, o kurie ne. Darodnyau yra, kad katkurie gyvuliai vadovauja protu taip, kaip ir žmonės. Knyga yra žingedi ir verta kiekvienam perskaityti. Turi 212 puslapių. Kaina—\$1.25

ISTORIJA SUVIENYTŲ VALSTIJŲ SIAURINES AMERIKOS. Šioj knygoj plačiai aprašoma visa istorija Suvienyty Valstijų nuo pat atadžio ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 metų. Aprašoma, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie tada čia žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausia iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką ir t.t. Prie gaio knygos yra Suvienyty Valstijų konstitucija. Knyga turi 364 puslapius. Kaina gražiais audimo aparais—\$2.25

KADA IR KOKIU BUDU SVIETAS SUTVĖRTAS. Šioj knygoj yra aprašyta, kaip ir kokiu būdu tvėrėsi dangiškį kūną ir kaip mūsų žemė susitvėrė. Taipgi kokiu būdu atsirado ant žemės gyvybė. Knyga turi 140 puslapių ir daug paveikslų. Kaina audimo aparais—\$1.50

KADA IR KOKIU BUDU GALI KADA NORS SVIETAS PASIBAIGTI. Kas nori žinoti, kada ir kokiu būdu gali svietas pasibaigti, tai privalo perskaityti šią knygęlę. Kaina gražiais audimo aparais \$1.50c

RAISTAS. Ši knyga parašė garsus rašytojas Upton Sinclair. Apykasa yra paimta iš lietuvių gyvenimo Chicagoj, dirbančių skerdykluose. Tai puikiausia knyga, kuri aiškiai ir teisingai aprašo skerdyklų sistemą ir darbininkų darbo sąlygas. Knyga turi 365 puslapius. Kaina drūtais audimo aparais—\$2.25

SENŲ GADYNIŲ ISNYKĖ GYVI SUTVĖRIMAI. Knygoj aprašoma seniausių gadynių įvairūs sutvėrimai, gyvenusieji ant žemės dar prieš žmogaus atsiradimą? Tų gyvūnų, apie kuriuos toj knygoj kalbama, jau dabar ant žemės nėra. Knyga turi 370 puslapių. Kaina drūtais audimo aparais—\$2.50

TIKĖJIMO ISTORIJA. Tai yra didžiulė knyga su daugybė paveikslų visokių tikėjimų, dievų, dievaitų, relikvių, bažnyčių, šventinių ir t.t. Šią knygą privalo perskaityti kiekvienas, nes tikėjimas visus visus daugiau ar mažiau pažečia. Knyga turi 1086 puslapius. Kaina gražiais ir drūtais aparais—\$7.00

TRUMPAS SENOVES DIVERJA. Šis paveikslas senoviškoj lietuvių ir penkiais spalvotais žemlapiais. Yra tai tikriausia viso svieto istorija nuo seniausių laikų nupulimo Rymo viešpatystės. Šią knygą verta perskaityti kiekvienam. Knyga turi 305 puslapius. Kaina gražiais audimo aparais—\$2.50

ISTORIJA ABELNA. Tai yra pilna viso svieto istorija nuo seniausių laikų. Knyga turi 498 puslapius. Kaina drūtais audimo aparais—\$2.75

ZODYNAS LIETUVISKAI ANGLISKOS IR ANGLISKAI LIETUVISKOS KALBŲ. Abi dalis vienoj knygoj. Sutaisė A. Lalis. Turi 1274 puslapius. Kaina drūtais ir gražiais aparais—\$10.00

ZINYNAS. Knyga žinių iš mitologijos, istorijos, etnologijos, geografinės, astronomijos, medicinos ir kitų mokslo šakų. Tai yra rinkinys visokių patarimų apie sveikatą, būdus gydymosi, vaistus, įvairių nurodymų amatininkams, ukinininkams, daržininkams, šeiminininkams ir kitiems. Ši knyga privalo rasti pas kiekvieną žmogų, nes ji visiems yra naudinga ir reikalinga. Knyga turi 392 puslapius. Kaina drūtais audimo aparais—\$3.50

"LAISVĖ" 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Nuo Skausmu krutinėje ir strėnose, nuo strėndieglis, užsigavimo, itempimo, štyvumo vartok

Severa's Gothardol. Tai naminis linimentas greitai palengvina plėsiandius nepačendiamus reumatizmo ir neuralgijos skausmus.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

Niekas neali būti palyginamas, kaip ištyrimas su geruoju, senuoju Pain-Expelleriu

Kai tik pastebit apsirėikimą šalčio, tuojau naudokit šį garsų naminį pagelhininką, kad išvengus tolimiesių komplikacijų. Tėmykit, kad būtų inkaro vaizbaženklis ant pakelės.

F. AD. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.

J. & P. NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBTUVĖ 267 DIVISION AVENUE (Near Rodney St.) BROOKLYN, N. Y.

Verta parent brolius darbininkus; tu cigarių labai gerai. Agentai visuose miestuose gali užsidirbti aktyvą pinigų ir parent darbininkų literatūrą.

\$1,000 TIK UŽ 60c. Atsiųsk mums 60c ir gausi mūsų stebūdingų žolių vertės tūkstantio doleriu. Ką tas tūkstantis doleriu žmogui reikš, jeigu jis yra apimtas kokios nors ligos bei vidurių sugedimo? Toks žmogus yra susiraukęs, nelinksmas ir įvairių nesmagių apimtas. Jeigu tokiam žmogui ir aukštin kaitą parodytum, tai jam malonesnė būtų sveikata, negu tas aukso kalimas. Taigi, jeigu jaučiesi esąs apimtas kokių nors nesmagių, tai greit reikalauk mūsų vaistžolių, kuriuos jam sugrąžins sveikatą.

Vaistžolės yra nuo sekandų ligų: vidurių užkietėjimo, skilvio nemalumo, nenoro valgyti, strėnų ir pečių skaudėjimo, patrūkimu, dusliu (asthma), persalimo, skaudėjimo po krūtine, reumatizmo, plaukų slinkimo, pleiskanų, šlapinimosi lovoji, ir kitų ligų. Atsiųsk 60c, tai gausi vaistžolių nuo bile vienos viršų pamintėtos ligos.

Jeigu kentį nervų suirimą, galvos skausmus, būlimą ausyse, nuomara, širdies ligą, tai atsiųsk 50c ir gausi mūsų gausius vaistus, taip vadinamus "Nervų Preparatus". Nervų liga yra labai blogas dalykas, bet mūsų Nervų Preparatas užbėga tai ligai kelią ir suteikia žmogui ramumą.

Atsiųsk 10c, tai gausi visokių mūšų žolių ir knygų katalogą. Reikalingi mūsų žolių pardavinėtojai visuose miestuose.

M. ZUKAVITIS 25 Gillet Rd., Spencerport, N. Y.

AUTOMOBILIŲ MOKYKLA

Jeigu jūs nerite padaryti lengvųjų ir geresni praggyvenima, tai mokinkitės automobilu amato gerolietuviškoj mokyklėj, kur po vadovystės instruktoris galite per kelias savaites išmokt gerai važiuoti ir patiekti visokių sistemų automobilius, trokus, taipgi ir Fordą.

GAVIMĄ LAISNIŲ GARANTUOJAMŲ

Taipgi sujūskite kiekvienam mokiniui vietą, nes mes surišim su employment ofisu ir turim laisvumą.

Mūsų adresas: Automobile School 726 Lexington Ave. arti 59th St. New York, N. Y.

Telephone 2220 Greenpoint.

J. GARSVA

GRABORIUS-UNDERTAKER

LIETUVIŲ DIREKTORIUS

Parasdam automobilius ir karietas vaselijoms, krikatynoms ir šlap pasivažinėjimams.

231 Bedford ave. 243 Front st Brooklyn, N.Y. C. Brooklyn, N.Y.

JAU PRIPAZINO

Visi, kad NAUJOKŲ padaryti cigarus yra geriaus Amerikoje! Taip pat vis geris, kad garsiant "LAISVĖJE" remis darbininkų laikrašči ir kovą už buvį; tai yra puikus dalykas! Todėl, kad jeigu rukt, viešoj kazin kieno cigarus, kurie nieko gero nedaro, o gal savo priekus helpiate, tad labai išmintingai darysite, kad tik savo draugų NAUJOKŲ BROLIŲ išdirbtis cigarus rūkytė, kadangi ir cigarių labai gerai, sumaniali padaryti ir geriausio tohako, gražiai dega, malonūs rūkyti ir dūmas puikiai kvėpia. Draugai! Išviečiai, kurie dar tų cigarų neįžinote, tad visur lietuviškose užieigose, Restauracijose, Klubuose ir ant piknių reikalaukite nuo lietuviškų biznierių ir rūkykite visur

JONO-JOHN'S CIGAR

arba Petro Naujoko po 10 centų cigara, o rūkant džiaugisitės, kad rūkai cigarą. Vytauto (Ekstra didesni po 15c). Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso.

Cigarus išaušiume per padėją kitus miestus privatiškai ir biznieriems. Tėmykit naują adresą: J. & P. NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBTUVĖ 267 DIVISION AVENUE (Near Rodney St.) BROOKLYN, N. Y.

Verta parent brolius darbininkus; tu cigarių labai gerai. Agentai visuose miestuose gali užsidirbti aktyvą pinigų ir parent darbininkų literatūrą.

MILŽINIŠKAS PIKNIKAS

RENGIA LIUSYBĖS CHORAS Subatoj ir Nedėlioj, 5 ir 6 Rugsėjo-September, 1925

LIETUVIŲ TAUT. NAMO PARKE MONTELLO, MASS.

SUBATOJ—SOKIAI, NEDĖLIOJ—PIKNIKAS. Dalyvasi visi Naujosios Anglijos chorai: Haverhill, So. Boston, Stoughton, Norwood, Gardner, Worcester ir Stoneis. Nedėlioj bus programa ir žaislai. Bus duodamas dovanos už lenktynes ir virves traukimą. Subatoj šokiai prie ceros 8 esmenų muzikos naujaj svietėjim.

GERBIAMIEJI: Kurie buvot ant Liuosybės Choro piknikoj perisus kelius metus, tai gerai žinote, kaip linksmi laiką praleidote. Bet šiemet piknikas bus dar linksmesnis, nes yra pastatyta nauja salė. Todėl kviečiame visus skaitlingai prisijungti.

P. S.—Atvažiuojant iš kitur subatoj bus parūpinta nakvynt. Kurie žinote kelią į Montello, tai atvažiuokite prie lietuvių šaltinio. Namai ten bus nurodyti.

Montello Studio 771 No. Mountello Mass.

LMPS I Rajono Kuopom

Paskutinėj LMPS I Rajono konferencijoj nutarta surengti prakalbų maršrutą po visą Rajoną laike LMPS ir ADP LS suvažiavimų, nes manoma, kad tuomet bus suvažiavusių kalbėtojų ir kuopos galės pasirinkti. Kadangi laiko lieka nepedaugiau, tai kuopos, manančios rengti prakalbas, turėtų jau sukurti rengtis prie to darbo. Todel kreipiuosi į visas I Rajono kuopas, kad jos praneštų, kada mano rengti prakalbas ir kokių kalbėtojų nori. Rajono valdyba pasistengs pasiūsti reikalaujamų kalbėtojų, jeigu bus galima tą atlikti.

Pranešimus siųskite Rajono organizatorei sekančiu adresu: A. Bieliauskienė, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Kuopų valdybos turi šita klausima gretai išrūšyti, nes Rajono valdyba nori žinoti, kiek kuopų rengs prakalbas.

Rumford, Me.

KAIP DARBDAVIAI APSAUGOJA SAVO VERGUS.

Rugpjūčio 22 d. Continental Bag and Paper Mill Co. buvo surengus savo vergams išvažiavimą bei pikniką. Pasekmės pikniko buvo tokios, kad vienas liko užmuštas, o trys sužeisti ir ligoninėn nuvežti. Mat, kompanija, rengdama piknikus, duoda policijai žodį, kad už viską atsako. Todel policija nei nesikiša. Vergai, suvažiavę į pikniką, taip nusileta, kad jau paskui nemato nei kur eiti, nei kur važiuoti. Kadangi visus vergus į pikniką veža trokiais ir automobiliais ir taip pat namo parveža, tai labai dažnai visokių nelaimių įvyksta. Ši syki irgi namo parvažiuojant įvyko nelaimė, kurioj vienas užmuštas ir trys sužeisti.

Bet ar dabar kompanija atsakys už įvykusią nelaimę? Nieko panašaus.

Rugpjūčio 23 d. buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo drg. A. Taraska. Nors drg. Taraska jaunas kalbėtojas, bet jis kalbą gerai ir publika juomi pasitenkino. Nors žmonių neadaugiau, susirinko, bet prakalbos pilnai pavyko. Priežastis publikos neatsilankymo—pasitaikė labai šiltas oras, todel daugelis išvažinėjo į laukus. Tapo atgalvinta ADP LS kuopa iš šešių narių. Bet tikimės greitai laiku turėti daugiau narių.

Drg. Taraska sakė, kad šį rudenį atsiųs į čia su prakalbotomis drg. Bimba.

Vargiai kur galima surasti tokį miestą, kur taip moterys būtų nuo savo vyrų, kaip pas mus. Tik žiūrėk, tai jau ir išdumž su kokiu nors senberniu.

Pasaul'o Piliėtis.

NUO RED.—Apie kompanijos surengtą pikniką ne viską taipiname. Nors ir teisybė rašote, bet į laikraštį tokių dalykų nezaľina dėti, nes jie kriminaliniai ir paskui ne tik kompanija, bet ir policija gali prie laikraščio prikibti. Daug yra tokių dalykų, kurie teisingi, bet apie juos į laikraštį negalima rašyti, nes paskui bus sunku prirodyti, kad kas nors panašini darė. Rašant panašius dalykus, visuomet reikia turėti omeny'į, kad jeigu kompanija ar kas kitas-patrauks teisman, ar galima bus visa tai teisme prirodyti, ar galima bus užtekinai gauti liudininkų. Jei gū ne, geriau nerašyti.

DIDŽIOJO NEW YORKO ŽINIOS

Mintys ir Faktai.

Žinių Rinkėjas nesupranta, kodėl skiriasi seni, kuriems jau laikas pas Abraomą važiuoti.

Paprastas dalykas. Skyrimas įėjo į madą ir tadel nuo mados negali atsilikti nei seneliai, skiriasi del mados.

Vrublevskio kompanija, New Yorke išdirbinėja ir pardavinėja visokius vaistus. Žinoma, kur yra vaistų, ten randasi ir degtinės. Todel trys ginkluoti vyrai užėjo į tą firmą ir išsi-vežė iš jos \$5,000 vertės degtinės.

Mat, kur negali užpulti blaivybės agentai, ten užpuola banditai. Bet visgi "blaivybė vykdoma" ir gana.

Is Europos sugrįžo garsusis smuikininkas Miša Elman ir atsivežė nusipirkęs už \$50,000 smuiką.

Dabar New Yorke norint išgirsti jo koncertus, reikės jau dolerių brangiau mokėti, nes jis turi labai seną ir labai brangią smuiką.

Plešikai vis dažniau ir dažniau užpildinėja gydytojus. Ar tik nereikės pacientams, einant pas gydytojus, pirmiau nueiti į policiją ir gauti palūdiujimą apie ištikimybę. Tik su tokiais palūdiujimais galima bus prieiti prie gydytojų.

Prie ekspresmanų streiko darbinėjų ir teatru ekspresmanai, kurių yra apie 300. Jie reikalauja padidinti algas ir sutrumpinti darbo valandas.

Ar tik nepriešis patiems aktoriams taip vadinamais pukariais viską vežioti, kuomet streikuoja ekspresmanai.

Žinių Rinkėjas kelia klausimą, kad reikia įkurti lietuvių kalbos mokyklą ir mokintis lietuviškai rašyti.

Nežinau, ar tas klausimas gyvenimam įvykdomas. Mes jau toli "nuženge" pirmyn, kad mokintis lietuvių kalbos.

"Vienybė" rašo, būk Mizara, kalbėdamas Forest Hills parke, pliauskę apie tikėjimą.

Dabar jau supranta, kad "Vienybės" redaktoriaus kamartotai iš makaulės išvažiavę atostogų, nes jeigu visi būtų namie ir jei nors vienas būtų buvęs išvažiavime, tai jis niekad negalėtų pasakyti, kad Mizara pliauskę prieš tikėjimą.

J. Sveikauskas.

Atlikime Savo Pareigas.

Kiekvienas darbininkas ir darbininkė privalo atlikti savo pareigas ir mes manome, kad atliks. Mes manome, kad sulaukus nedėdienio, 6 d. rugsėjo, visi ir visos bus Clinton parke, Maspethe, nes ten ADP LS i kuopa rengia pikniką. Reikia žinoti, kad šita pikniką rengia darbininkų organizacija ir tik darbininkai turi pareigą. Mes žinome, kad kareptalistai į mūsų parengimus nesilanko ir nesilankys, o jeigu ir mes patys per pirštus žiūrėsime, tuomet mūsų parengimai neturės pasisekimų. Todel kiekvieno "Laisvės" skaitytojo neįtik paties priedermė atei-ti į parengimą, bet dar prikalbinti ir kitus, kurie "Laisvės" neskaityt, ateiti į jį.

Todel atlikime savo pareigą, būkime piknike ir dar kitus atsiveskime.

Meno Kuopos nariams.

Keliasis sykius buvo šaukta Meno Kuopos narių susirinkimas ir vis nariai nesusirinko. Tai dar syki bandome šaukti ir kurie norite, kad Meno Kuopa gyvuotų, kad ji veiktų, pasistenkite atsilankyti utarninke, 8 d. rugsėjo, į "Laisvės" namą, 8 val. vakare. Yra du veikalai, kuriuos galima lošti, tik reikia, kad nariai susirinkty ir viską tinkamai apsvarstytų.

Kada buvo paminėta, kad Meno Kuopa virto gyvu nabašniku, tai daugelis pradėjo pasakoti, kad neteisėybė, kad ji gali gyvuoti. Bet kada buvo kviečiami į susirinkimą, tai niekas neatėjo. Todel dabar pasirodykite, ateikite ir jeigu norite, kad kuopa gyvuotų, tai tuojaus pradėkite dirbti. Laikas jau pradėti ka nors veikti, nes vasara baigiasi ir ateina ruduo.

"Daily Worker" Ekskursija.

Darbininkų dienraštis "Daily Worker" renvia didelę ekskursiją laivu Hudson upe, 7 d. rugsėjo, Labor Day. Visas pelnas skiriamas parėmimui dienraščio "D. W." Kurie tik galite, dalyvaukite toj ekskursijoje. Tikimės galima susipirkti ADP rastiņė, 108 E. 14th St.

Serga D-gė Vezdžiūnienė.

Neseniai sunkiai susirgo d-gė T. Vezdžiūnienė. Doktoras pripažino, kad reikia daryt operaciją ant vidurių. Su tuo jau sutikus, tapo paimta į ligonbutį ir ten, rodos, pereitą utarninką padaryta operacija. Dabar ji guli Harbor Hospital'jy, ant kampo Cropsey ir 23rd St., Brooklyne.

Is Lyros Choro Veikimo.

Jau buvo "Laisvė" pranešta, kad 30 d. rugpjūčio chorčiai imsis pavelksius. Pirmą valandą pradėjo rinktis choristai ir apie 2 valandą jau buvo pilna Klimo studija, net negalėjo sutilpti, nes dainininkų ir dainininkių susirinko virš 80.

Nusiėmus pavelksius, visi važiavo į Yonkerį, nes ten buvo užkviesti į ALDLD kuopos pikniką dainuoti. Teisybė, daugelis dainininkų ir dainininkių lautesi pavargę, nes ilgai reikėjo laukti, kol visi susirinko pavelksių nusiimti, vienok nei vienas neatsisakė nuo važiavimo, visi sakė, kad turime prižadą išpildyti, turime važiuoti.

Kelionė neartima ir neparanki. Reikėtų papeikti yonkeriečius, kad jie rengia piknikus tokiose užkampuose, kad sunku ir surasti. Kada nuykome į vietą, tai jų parengima padarėme daug skaitlingesniu, padidinome publikos skaičių.

Pasileisus choristams, už kokios valandos prasidėjo programa. Pirmiausia, Lyros choras sudainavo tris dainas. Tada deklamavo kelios mažos merraitės ir padarė labai gerą išpūdį ant klausytojų. Ona Sevell sudainavo lenkiškai dvi dainas gerai. Reikia priminti, kad lauke ir be muzikos dainuoti sunku, bet ši atliko gerai. Ant pabaigos Lyros choras vėl sudainavo dvi dainas.

Pasibaigus dailės programai, prasidėjo virvės traukimas cliffsidiėciu su yonkeriečiais. Kadangi Yonkerio klubo nariai kvietė cliffsidiėcius, tai jau visi manė, kad jie bus pergalėtojai. Sustojus virvė traukti, taipgi veik visi buvo tos nuomonės, kad yonkeriečiai laimės. Bet pradėjus virvę traukti, iš-žio atbulai, cliffsidiėčiai pradėjo yonkeriečius vilti į Cliffside ir yonkeriečiai nepajėgė išsilaikyti.

Suvažiavime publikos buvo daug ir laikas praleistas labai smagiai.

Choro Koresp.

Puikis Pasilinksminimas.

Rengia Lyros choras subatuje, 5 d. rugsėjo, lenkų svetaiņėje, kampaš Clinton ir Willow gatvių, Maspethe. Pradžia 3 val. po pietų; programa prasidės 8 val. vakare. Dainuos Lyros choras, bus solų, duetų, monologų, dialogų ir tt. Kalbės drg. P. Pruseika. Todel vietos

ir apielinkiu lietuviai nepraleis-kite šios progos, visi ir visos atsilankykite į Lyros choro parengimą. Atsiminkite, kad Lyros choras yra darbininkų choras ir jis visuomet darbininkams patarnauja, tadel ir darbininkai privalo į jo parengimus atsilankyti ir jį paremti.

Įžanga 25 centai ypatai. Šokiams bus puiki orkestra, tai kurie norėsite, galėsite pasišokti.

Rengėjai, 209-211

PARENGIMAI IR SUSIRINKIMAI

NEW YORKO POLIT. KLUBO NARIAMS.

Draugai, visi prisistengkite pribūti į susirinkimą, kuris įvyks sekančia nedėlia, 6 rugsėjo, 10 val. ryte, Astoria Hall, 62-64 E. 4th St. Yra svarbus reikalas, kurį turėsime išsprendi. Nepribūkęs papulis po bausme.

Pranešimai is kitur.

STAMFORD, CONN.—ALDLD 166 kuopos susirinkimas bus subal-toj, 5 rugsėjo (Sept.), pas d. Burbą, 68 Stone St. Pradžia 7 val. vakare. Visi nariai susirinkite ir naujų narių atsiveskite.

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau dukterėčios Palmyros Tamulyčios, po vyru pavardės nežinau. Paeina iš Biržų valsčiaus, Klausučių kaimo. Ji gyvena New Yorke apielinkė. Turiu svarbų reikalą, tadel meldžiu atsiskauti arba kas žinote praneškite.

Krišius Klibas 10718 Prairie Ave., Chicago, Ill. 209-210

Pajieskau pušbrolio Aleksandro Grmelio, Kauno rėdybos, Tėsių apskrīcio, 20 metų atgal gyvena Thomas, W. Va. Turiu labai svarbų reikalą, meldžiu atsiskauti arion kas žinote praneškite.

Joe. Grmelis P. O. Box 34, Lewiston, Me. 210-212

Pajieskau dėdės Jurgio Kairio, gyvenančio Suvienytose Valstijose. Iš Lietuvos paeina iš Vilkaviškio apskrīcio, Kazlauskynės kaimo. Girė-jau, būk esąs miręs. Kas apie jį ži-note, maloneškite man pranešti, būsiu labai dėkingas.

K. Rušinskienė 212 Middle St., Minersville, Pa. 210-212

PARDAVIMAI

Parsiduoda grosernė, ant kampo, biznis išdirbtas, lietuvių apgy-ventoj vietoj. Ilgas lemas, pigi randa. Gera progą pigiai pirkti. At-sišaukiet į "Laisvės" ofisą.

208-210

Parsiduoda medinis namas, dvie-jų šeimynų, 8 kambarių, su dviem lo-tais užpakaly, siekia kita gatvę; lo-tai labai dideli. Priežastis pardavi-mo—apleđdžiu šį miestą. Gera progą pirkt. Kaina priėnama.

Frank Balčaitis 31 Meta Place (arba naujai 64th St.) Netoli Police Booth, Maspethe 207-212

PARSIDUODA FARMA, 84 kra-i žemės, stuba ant dyiejų gyve-nimų, gera barnė, gyvuliai—3 kar-ves, 2 arkliai, 400 vištų, 150 an-čių, 2 kiaulės. Parsiduoda su vi-som mašinom ir įvais už \$4,400, įnešti reikia \$2,000 arba sulgy su-sitarimu.

M. A. Sluoksnaitis R. F. D. No. 1, Wallkill, N. Y. 209-210

DIDELĖ RAKANDŲ KRAUTUVĖ

Perkame ir parduodame nau-jus ir antrankius rakandus. Puikūs ir patalios visokias keedes ir sofas taip, kad iš senų pasidaro naujos. Nupalūsiu-je ir nuvarnišiuojame visokius rakandus. Taipgi turia trokū ir reikalingas perkraustymo formikius ir kitką.

FRANK GIVIS 640 GRAND ST., BROOKLYN Tarpe Lorimer ir Union Ave.

AR NORI VALTI GERĄ DUONĄ GARSO KEPTUVI (Seniausią įmoni) Turėdami kokį nors daiktą norėdami valgti gerą duoną, kiai padaryta duona, tai kreipkitės į mus. Darsa ir į kitus miestus. Savininkai: W. Masilevicius A. Shrupski 209 BEDFORD AVENUE BROOKLYN, N. Y. Telephone Greenpoint 271

NAUJAS IŠRADIMAS DEKSNIO GALINGA MOSTIS Gydo, Reumatizmą, Rankų, Kojų, Nugaros skaudėjimą, Šaltį, Rankų, Kojų, Urtimą, Dusulį, Galvos skau-dėjimą, ir toip visokius skaudėjimus (tik ne romas). Tūkstančiai žmonių yra išgydė o milijonai dar nežino apie tai. Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta auksu, kiek ji pati sveria su-lig naudos gydymo. Kliaukite pas aptiekorius teip DEKSNIO NEW DISCOVERY OINTMENT. Deksnis Ointment Co. 518 MAIN ST. BOX 352 HARTFORD, CONN. U. S. A.

LIETUVISKA DRABUŲ KRAUTUVĖ Mes užlaikome didžiausią lietuvių jausių mady drapanų sąrašymą, pa-nešeni ir vaikams. Taipgi sąrašymą ir sąkymų ir "Mail Order" į kitus mie-terius ir vaikams. Užlaikome didelį pasirinkimą mados audekų. Krautuė atdara nuo 10 dienomis nuo 8:30 ryto iki 8:30 ro, nedėdieniais ir šventadieniais ryto iki 1:30 po pietų. Ateikite pasižiūrėti. A. L. Clothing Co. 216 Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y. Tel. Stagg 4697

LIETUVIŲ TECHNIKOS, AUTOMOBILIŲ MOKYKLA — ir — DIRBTUVĖ geriausiai įrengtoje vietoje. Prakti-kos pamokos išardyt, sutaisyti ir sudėt visokius motorus, apie elek-trą ir važiuojimą. Pilnas kursas šoferio-mechaniko lietuvių ir an-glų kalboj veda visiem žinomas ir per 15 metų patyręs Inspektorius L. TIKNEVICIUS. Garantuojame laisvį ir diplomą. Pajieskos darbo. Ateikite apžiūrėti mūsų mokyklą. Mokykla atdara nuo 9 ryto iki 8 val. vakare, nuo 11 val. ryto iki 3 val. po pietų. Klesos dienomis padėty. NEW YORK AUTO SCHOOL 228-2nd Avenue, (Kampus 14 gatvės)

Dr. LOUIS ZINS, SPECIALISTAS Gydome pasekmingai įvairias ligas VYRŲ IR MOTERŲ NEPAISANT KAIP PAVOJINGA LIGAI, KAIP SENAI KENTIAS GALIU PAKALTI MANO GYDYMAS SUTEIKIA PATA- RIMĄ MES įvairiuose apsirėikimuose ligų— Odos, Kraujo Nevadume, Odos Sagdimo, niškų Skaudulių, Abono Nerų Sūgūmų, nu, šlapinimosi Nesmagumų, Reumatizmo, merhoido ir visų kitokių ligų. Ar darsa zanuotuoli savo kraują ir ar šitai padėty? X-Ray; kraujas tiriamas Wassermano tema ir valistais. Teisingas tyrinėjimas ir gydymas.

UZMOKESTIS PRIEINAMA IR SY-KIU SUTEIKIAMAS mano ypatiskas pa-tarimas kiekvienam atsilankiusiam, nes prie kiekvieno paciento būnu ypatiskai. KALBAME LIETUVISKAI. PATARIMAS IR EGZAMINAVIMAS DYKAI. Kasdien; nuo 9 iki 9 val. vakare. Nedėliom; nuo 9 ryto iki 4 p. p. DR. ZINS 25 METŲ SPECIALISTAS 110 East 16th St., Tarpe 4 Ave. ir Irving Place New York, N. Y.

"DARBININKŲ BALSAS" Leidžia Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas Išėina prieš pirmą kiekvieno mėnesia. PRENUMERATOS KAINA METAMS 2 DOLERIAI Tai yra labai interesingas ir pamokinantis žurnalas. Jau pa apmėymas viso tarptautinio moterų ir abono darbininkų mo. Daug talpinama eilių ir apyskų. Kiekvienas, norintis ir pamokinančių pasiskaitymų privalo užsirašyti "Darbininkų BALSAS" Ypatingai moterys privalo skaityti, nes daug moterų kliaunoms denama jame. "DARBININKŲ BALSAS" 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA Pirmą negu pirksi kitur, pamatyk šiuos mūsų siūlijimus. Ne-lauk ilgai, ateik tuojau. PARSIDUODA ANT SARATOGA AVE. 3 šeimynų mūrinis namas, maudynės, elektra, dailioj vietoj. Lotas 20 X 100. Randu \$1,404, kaina \$12,000, įmokėti \$3,000. RIDGEWOOD—8 šeimynų mūrinis namas, baltų plytų, naujai pertaisytas, po 5 kambarius, baltos sinkos ir maudynės, Randu \$1,848, kaina \$14,500, įmokėti \$3,000. EAST NEW YORK—8 šeimynų mūrinis namas, po 5-4 kam-bariūs, visi šviesūs, maudynės, elektra. Randu \$2,470, kaina \$16,000, įmokėti \$5,000. ANT GATES AVE.—8 šeimynų mūrinis namas, po 5 kam-bariūs, maudynės, elektra. Lotas 27 X 100. Randu \$3,132, kaina \$21,500, įmokėti \$6,000. ELMHURST—2 šeimynų, 11 kambarių, 3 garadžiai, takų ne-reikia, atskira šiluma, dailioj vietoj. Randu \$1,308, kaina \$9,500, įmokėti \$1,500. KULIS REALTY COMPANY, INC. 468 Grand St. Brooklyn, N. Y. Tel. Stagg 7639 208-213